

DRAUGAS

PERIODICALS
June 20,
Vol. LXXXVIII

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

ANTRADIENIS - TUESDAY, BIRŽELIO - JUNE 20, 2000

*****MIXED ADC 200
S174 P7 GRATIS
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
Serials Division
Washington DC 20540-4830

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 06/19/00

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

Nr.120
Kaina 50 c.

Įtariamasis Sausio 13-osios perversmininkas gali tapti Rusijos Saugumo tarybos nariu

Maskva, birželio 19 d. (BNS) — Taikių Lietuvos gyventojų žudynėmis kaltinamas ir nuo Lietuvos teisės saugos besislapstantis generolas Viaceslav Ačialov gali būti paskirtas į Rusijos Saugumo tarybą.

Rusijos laikraštis „Segodnia“ birželio 19 d. rašė, kad Rusijos karininkų susirinkimo vadovui V. Ačialov pasiūlyta tapti prezidento Vladimir Putin vadovaujamos Saugumo tarybos nariu.

Lietuvos generalinė prokuratura patvirtino, kad V. Ačialov Lietuvoje yra patrauktas kaltinamuoju antivalstybinio 1991 metų sausio 13-osios sąmokslu byloje. Jo byla ir dar 41 įtariamojo, kurie nepasiekė Lietuvos teisės saugai, yra išskirta iš bendros Sausio 13-osios bylos, kuri jau baigta nagrinėti ir joje yra paskelbti nuosprendžiai.

Pasak Lietuvos teisės saugos, besislapstantį kaltinamųjų byla verčiama į rusų kalbą ir bus perduota Rusijos prokuratorai. Įtariama, kad V. Ačialov, vadovavęs Lietuvoje dislokuotoms sovietų oro desanto pajėgoms, buvo vienas iš nepavykusio Sausio 13-osios perversmo rengėjų.

Aukštą Lietuvos Užsienio reikalų ministerijos pareigūnas, komentodamas galimą

generolo V. Ačialov paskyrimą į Rusijos Saugumo tarybą, išreiškė viltį, kad asmuo, kaltinamas dalyvavimu Sausio 13-osios antivalstybiniame sąmokslu, nebus skiriamas į atsakingas valstybines pareigas, nes Lietuvoje tai būtų supras-ta kaip „nedraugiškas gestas“.

Seimo pirmininko pavaduotojas Rimantas Dagys teigė, kad perversmininko skyrimas į įtakingas Rusijos saugumo sferos pareigas dar labiau sugriežtins Maskvos santykius su Vilniumi. „Tai desninga praktika, kurią nuosekliai įgyvendina naujoji prezidento V. Putino administracija“, sakė R. Dagys. Anot jo, „Maskva maksimaliai radikalizuoja tarptautinius santykius, stengdamasi išspausti didžiausią geopolitinę ar ekonominę naudą“.

A. Ačialov, jei laikraščio „Segodnia“ informacija pasitvirtintų, būtų jau antras Sausio 13-osios įvykių dalyvis, paskirtas į aukštąsias pareigas užsienyje. Gegužės mėnesį Baltarusijos gynybos viceministro postą užėmė generolas Vladimir Uschopčik, vadovavęs Vilniuje dislokuotai sovietų kariuomenės motošaulių divizijai, kurios tankai 1991 metų sausio 13-ją traukė beginklius žmones prie Vilniaus televizijos bokšto.

Ar Rusija atsisakė buvusios SSRS teritorinių ambicijų?

Vilnius, birželio 18 d. (Elta) — Birželio 14 dieną, kuri JAV ilgai buvo minima kaip pavergtųjų tautų diena, JAV Kongresas priėmė abiejų rūmų bendrą Nutarimą, pažymėdamas SSRS 1940 m. įvykdytos Baltijos valstybių okupacijos nepripažinimo 60-me-tį.

Pazymėtina tai, rašoma sekmadienį Seimo pirmininko atstovės spaudai Loretos Zakarevičienės pranešime, kad Kongreso priimtame Nutarime tekste neliko pirminiam projekte buvusios pastraipos apie tai, jog „Rusijos Federacija atsisakė buvusios Sovietų sąjungos teritorinių ambicijų prieš Baltijos šalis ir pasiekė žymios pažangos įgyvendindama demokratines bei ekonomines reformas“.

Pasak Seimo vadovo atstovės spaudai, kaip regis, Kongresas nutarė, kad šioms teigi-

niams nėra pagrindo.

Nutarime pažymima, kad Baltijos valstybės po nepriklausomybės atkūrimo sėkmingai kūrė demokratiją ir iš-tatymo valdžią, plėtojo rinkos ekonomiką ir nuosekliai laisvę integracijos krypties į laisvų ir demokratiškų valstybių bendriją, siekdamas narystės Europos Sąjungoje ir Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijoje.

Kongresas gerai vertina tris Baltijos valstybes už jų nepriklausomybės atkūrimą ir vaidmenį 1990-1991 m. išy-rant buvusią Sovietų sąjun-gai, taip pat už sėkmę vyk-dant politines ir ūkio reformas, remia Šiaurės-Baltijos regiono, visos Europos ir Rusijos bendradarbiavimą vardan taikos, klestinčios ir saugios ateities, — apie JAV Kongreso priimtą Nutarimą rašo Seimo pirmininko atstovės spaudai.

Europos Komisijos įgaliotinis įvertino Lietuvos pažangą

Kaunas, birželio 19 d. (BNS) — Kauną aplankęs Europos Komisijos (EK) pletros įgaliotinis Gunter Verheugen pareiškė, kad Lietuvą laiko stipria kandidatė į Europos Sąjungą (ES).

„Ši kartą ne sostinė, o kiti miestai yra sąmoningas pasirinkimas, norisi kuo geriau pažinti valstybę“, sakė G. Verheugen per susitikimą su Kauno gyventojais Vytauto Didžiojo universitete. Į Kauną jis atvyko iš Klaipėdos, kur taip pat susitiko su miesto visuomene. Kauniečiams pletros įgaliotinis pristatė narystės ES privalumus, ypač pabrėžęs ekonominį pastovumą.

Pasak G. Verheugen, iki 2006 metų Lietuvos pasirengimui narystei ES ketina skirti

1.4 mlrd. litų. Pasak jo, prisi-dėjus įvairiems fondams, ši suma gali dar padidėti. Lietuva stipri kandidatė, matosi jos pažanga ir ekonomikos at-sigavimo požymiai“, kalbėjo EK pareigūnas.

Kovo mėnesį narystės dery-bas pradėjusi Lietuva suderi-no nuostatas dėl penkių pir-mųjų derybų skyrių. Dabar vyksta derybos dėl trijų sky-rių. Iš viso derybos vyks pagal 29 pagrindinius skyrius ir du papildomus — atstovavimo ES institucijose ir papildomų klausimų. Lietuva ketina dery-bas su ES baigti 2002 me-tais, o 2004 metų sausio 1 die-ną — būti pasirengusia priim-ti narystės ES įsipareigoji-mus.

Nuotr.: (Iš kairės) Naujosios sąjungos (socialliberalų, NS) vadovas Artūras Paulauskas, Centro sąjungos pirmininkas Romualdas Ozolas, Modernių krikščionių demokratų sąjungos vadovas Vytautas Bogušis ir Liberalų sąjungos pirm-ninkas Rolandas Paksas.

Keturios partijos paskelbė „naujosios politikos“ pradžią

Molėtai, birželio 18 d. (Elta) — Neformalioje aplin-koje, Molėtų rajone, prie Be-brusų ežero, sekmadienį susi-tarta apie keturių sąjungų — Naujosios, Centro, Liberalų ir Modernių krikščionių de-mokratų bendradarbiavimą.

Į šį neformalų politinį spar-ną paskutinieji įsijungė mo-dernieji krikščionys demokra-tai. Apie bendradarbiavimą iki rinkimų ir galimą koalicijos sudarymą po jų centristai, li-beralai ir socialliberalai yra

paskelbę anksčiau, kai prabilo apie „naujosios politikos“ kon-ferenciją.

Pasak Centro sąjungos pir-mininko Romualdo Ozolo, pir-majame keturių sąjungų vado-vų susitikime iš principo susi-tarta dėl bendradarbiavimo. Jis bus vykdomas siekiant su-daryti po rinkimų koaliciją, jei Modernių krikščionių de-mokratų sąjunga sudarys Sei-me savo frakciją.

Anot R. Ozolo, modernieji krikščionys demokratai pri-taria trijų sąjungų priešrinki-

„Naujosios politikos“ skelbėjams nerūpi ideologija ir principai

Vilnius, birželio 19 d. (BNS) — Modernių krikščionių de-mokratų prisišliejimas prie „naujosios politikos“ trejeto yra paaiškinamas aiškia logi-ka ir siekais, teigia vienas konservatorių vadovų Jurgis Razma.

Spaudos konferencijoje pir-madienį J. Razma komentavo užsimezgusį dialogą tarp Mo-dernių krikščionių demokra-tų sąjungos (MKDS) bei „nau-josios politikos“ išpažinėjų Centro sąjungos (CS), Naujo-sios sąjungos (NS, sociallibe-ralų) bei Lietuvos liberalų są-jungos.

„Tame susijungime yra sa-va logika ir aiškūs interesai. Jų yra iš abiejų pusių“, sakė J. Razma. Pasak jo, neseniai įsisteigusiai MKDS iškyla problema — ar proporcinge Seimo rinkimų dalyje pavyks įveikti privalomąją 5 procentų ribą.

Anot J. Razmos, jeigu po pasidalijimo su kitais „nau-

josios politikos“ skelbėjais vienmandatėmis apygardomis MKDS gautų „keletą dešines-nių apygardų, teoriškai gali-ma tikėtis vėl patekti į Sei-mą“.

Dabar Modernių krikš-čionių demokratų frakcijoje Seime yra keturi parlamenta-rai, pernai pasitraukė iš „pir-minės“ Krikščionių demokratų frakcijos.

Anot J. Razmos, naujojo po-litinio sparno sudarymo atve-ju „mažiausiai galvojama apie ideologiją, principus“. J. Raz-mos teigimu, visi trys CS, NS ir LLS vadai kadaise buvo ko-munistų partijos nariais, o centristai ir socialliberalai da-lyvauja kairiosios pakraipos koalicijose savivaldybėse.

Konservatorių palygino naująjį sparną su „graziai ipa-kuotu mėsos gabalu“ parduot-vėje. „Taciau išrankus pir-kėjas gali pasilenkęs pauostyti ir užuosti seną nomenklatūros kvapą. Išėjus — geras prie-skonis“, sakė J. Razma. Anot jo, šio „prieskoni“ paslaugą suteiks MKDS vadas Vytau-tas Bogušis — „ir disidentas, ir krikščionis, niekada nebu-ves LKP nariu“.

J. Razma teigė abejojęs naujojo politinio sparno gyvy-bingumu po rinkimų. Anot jo, tai paaiškėjo jau praėjusią sa-vaite, kai iškilus kaltinimams Rolandui Paksui dėl Vilniaus savivaldybės nesumokėtų mo-kesčių valstybei, likusieji du bendrininkai atidėjo konferen-ciją dėl „naujosios politikos“.

Anot J. Razmos, jeigu social-liberalų ir centristų vadovai būtų buvę „tikri bičiuliai“, jie būtų pasiūlę paramą „sutelkę pecius“, o iš tiesų jie pareiškė „mes palausime, kaip tu iš-sikapstysi“.

minio bendradarbiavimo prin-cipams — eiti į Seimo rinki-mus atskirais sąrašais, vien-mandatėse apygardose visos keturios sąjungos rems nuga-lėjusius pirmajame rate. Taip pat prieš rinkimus visos ketu-rios sąjungos žada sutarti dėl principinių bendradarbiavimo nuostatų, svarbiausių valsty-bės problemų.

R. Ozolas pabrėžė, kad kiekviena sąjunga, dalyvauda-ma Seimo rinkimuose, steng-tusi išlaikyti savo tapatybę.

*** Įsigaliojo vyriausybės patvirtinta tvarka, kaip gy-ventojų prašymai, pareiški-mai, pasiūlymai ir skundai tu-ri būti nagrinėjami institucijose, kurioms netaikomas Viešo-jo administravimo įstatymas. Ši tvarka galioja sveikatos, kultūros, švietimo bei mokslo įstaigoms bei kitoms valstybi-nėms įstaigoms, kurios teikia viešojo administravimo pas-laugas. Informacija apie pra-šymų priėmimo vietą ir laiką turės būti skelbiama instituci-joje pareiškėjams matomoje vietoje, o pareiškėjai priimami kiekvieną darbo dieną nusta-tytomis valandomis. Drau-džiama nepriimti pareiškėjų, aiškinant tuo, kad nėra tar-nautojo, kuris turėtų spręsti keliamą klausimą. Institucijos vadovs turės užtikrinti, kad atostogų, komandiruočių, sem-inarų ir kitais nebuvimo darbe atvejais būtų paskirti asme-nys, kurie turėtų tokius pat įgaliojimus.**

*** „Lietuvos energija“ ža-da nutraukti savo skolinin-kams elektros tiekimą, jeigu nebus imtasi priemonių sko-lonus panaikinti. „Lietuvos energijos“ valdyba įpareigojo bendrovės administraciją su-griežtinti skolų išieškojimo tvarką, „taikant ir kraštuti-nes priemones, kaip elektros tiekimo įsisukinėjusiems varto-tojams nutraukimą“, teigiama įmonės išplatintame praneši-me spaudai. Didžiausi įmonės skolininkai yra pramonės įmo-nės ir biudžetinės organizaci-jos. Birželio 1 d. pramonės vartotojų skolos bendrovei sie-kė 31 mln. litų, žemės ūkio vartotojų — 5.73 mln. litų. Gy-ventojų skolos už elektrą su-daro 2.23 mln. litų.**

*** Lenkų savaitraštis pik-tinasi svetimos kalbo-mis parašytomis vietovardžiais, kurių galima aptikti visoje Lenkijoje. „Lenkų tautinio sa-vitumo elementu yra kalba, kuria rašomi vietovių pavadi-nimai pakelių lentelėse. Tuo tarpu Lenkijos pakelese gali-**

JAV respublikonai remia Lietuvos siekį tapti NATO nare

Springfield, birželio 19 d. (Elta) — JAV Illinois valstijos respublikonai priėmė NATO atžvilgiu Lietuvai palankų nu-tarimą, pranešė JAV Lietuvių bendruomenės Krašto valdy-ba.

Birželio 16 ir 17 dienomis Springfield vyko Illinois valstijos respublikonų suvažiavi-mas, kuriame dalyvavo 816 delegatų ir tiek pat pavaduo-tojų. Suvažiavime priimtas 13 puslapių Illinois respublikonų darbo planas, į kurį yra įt-rauktas nutarimas, raginan-tis, kad visos valstybės su de-mokratiškomis vertybėmis, pluralistinėmis politinėmis sistemomis ir laisva rinkia, ku-rios yra paprašę NATO narystės, tarp jų ir Lietuva, kitame NATO viršūnių suvažiavime 2002 metais būtų pakviestos

tapti nariais ir taptų NATO nariais, kai išpildys NATO reikalavimus.

Nutarime taip pat įrašyta, kad joks ne NATO narys nega-li turėti veto teisės NATO pletroje.

Ši nutarimą respublikonų suvažiavime pristatė jo dele-gatė — JAV LB Krašto valdy-bos pirmininkė Regina Naru-sienė. Suvažiavimo delegatas buvo ir JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos narys, Ameri-kos lietuvių Respublikonų ly-gos pirmininkas Anatolijus Milūnas.

Amerikos lietuvių Respubli-konų lyga suvažiavime turėjo savo stalą su informacija apie Lygos veiklą ir apie Lietuvą. Suvažiavime dalyvavo nemaža grupė lietuvių.

Siūloma priimti Rusijos požiūrį į Lietuvą vertinantį dokumentą

Vilnius, birželio 19 d. (Elta) — Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis parengė pareiškimo projektą, kuriame kritikuoja Rusijos vadovų po-žiūrį į Lietuvos narystę NA-TO.

V. Landsbergis apgailestauja, kad Rusijoje atgimė ir su-stiprėjo praeities mąstysena. „Rusijos Užsienio reikalų mi-nisterija vėl skelbia, kaip Sta-lino laikais, kad SSRS nenua-dojo prievartos prieš Lietuvą, Latviją ir Estiją“, pažymi pa-rlamentinio vadovas. Maskvos mėginimai brėžti „raudoną“, arba kitaip vadinamą skiria-mąją liniją tarp Lietuvos ir Lenkijos yra, jo nuomone, išties „destabilizuojantys“, jie primena pasauliui, kad šią li-niją jau brėžė Molotovas ir Ribbentropas, ir kas iš to iše-jo.

Pasak V. Landsbergio, nie-ko gero nedavė ir toliau ne-žada strateginė Rusijos plėtra į Baltarusiją. Pareiškimai, kad Rusija ga-li kaimyninėms suverenioms valstybėms ko nors neleisti, darosi, Seimo pirmininko nuo-mone, panašūs į teritorines pretenzijas demokratiniams pasauliui arba Europos Są-jungai, kuri jau turi savo na-res Baltijos regione, beside-rančias dėl visiškos narystės. Seimo vadovas pabrėžia, kad Lietuva yra viena šių valsty-bių, nuosekliai siekianti lygia-biavimo santykių su Rusija.

„Į Rytus nuo Lietuvos pasi-mos įsitraukimo garsinimai, pasireiškia diktatoriškos tendencijos, bet Lietuvos Re-spublikos Seimas tikisi, kad tai nebus vyraujanti politinė linija. Ir Vakarų pagalba Rusi-jai neturėtų atrodyti kaip pri-tarimas tokioms tendencijoms, juolab neturi virsti ginklu prieš Baltijos valstybes“, sako-ma pareiškimo projekte.

Jame taip pat pabrėžiama,

ma aptikti užrašų visiškai svetima lenkams kalba“, rašo savaitraštis „Mysl polska“. Kaip pavyzdys nurodomas už-rašas „Kaunas“, stovintis ne-toli Suvalkų miesto, taip pat lentelė „Lazdijai“. Savaitraš-tis nepatenkintas ir užrašais „Kiev“, „Moskva“, „Praha“ ir daugeliu kitų, „kurie pa-žeidžia lenkų savitumą“. „Lie-tuviai pas save nerašo „Wars-zawa“ arba „Grodno“, o rašo „Varšuva“, „Gardinas“.

*** Seimo valdyba pirma-dienį atmetė grupės parla-mentarų prašymą paaiškinti, kuo remdamasi Seimo pirmi-ninko pavaduotoja Rasa Juk-nevičienė kaltino maždaug pusę Rusijos ambasados Vil-niuje darbuotojų dirbant žval-gybai. Vienas Seimo valdybos narių, Seimo kancleris Jurgis Razma pirmadienį teigė, kad „valdyba nesvarsto ir neverti-na Seimo narių, net ir pavie-nių valdybos narių, pareiš-kimų“. Pasak jo, Seimo valdy-ba nusprendė, jog „jeigu R. Juknevičienės pasisakymas užgavo 28 Seimo narius, jie gali kreiptis į Seimo etikos ir procedūrų komisiją“.**

*** Bendrovė „Lietuvos geležinkeliai“, bendradar-biaudama su Rusijos turizmo agentūra „Tiana-Tendi“, ati-darė tiesioginį geležinkelio maršrutą iš Maskvos į Palan-gą. Pirmasis traukinys iki ar-čiausiai Palangos esančių Kre-tingos ir Klaipėdos išvyks bir-želio 17 dieną. Kol kas trauki-niai į Lietuvos kurortą vyks tik vasaros metu. Tiesiogiai iš Maskvos į Lietuvą buvo gali-ma atvykti sovietmečiu. 1990 m. pradžioje, Lietuvai paskel-bus nepriklausomybę, šis mar-šrutas buvo panaikintas. Bi-lietas iš Maskvos iki Klaipė-dos pirmyn ir atgal kainuos 400 litų.**

KALENDORIUS

Birželio 20 d. Florentina, Silve-rijus, Zadvainas, Žintautė.

Birželio 21 d. Sv. Aloyzas Gona-ga, Alicija, Apolinaras, Demetrija, Galminas, Vasarė. Pirmoji vasaros diena.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

APSAUGA — TAI 2000 METŲ MEDICINA

JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

Per anksti staiga suserga širdimi ir smegenimis daugelis amerikiečių ir mūsiškių tiek čia, tiek tėvynėje. Daug tokių negerovių galima būtų išvengti, jei žmonės gyventų, kaip jiems priklauso — bent taip, kaip elgiasi paukščiai ir keturkojai: katės neveda dešrelių, arkliai negeria bet kokio vandens, o sparnuotieji nelesia šaukščių, bet žmogus dažnai geria ir ryja nuodus, kas jį sirgindina. Dar liguistumas padidėja, kai nesveikata paveldima.

Olandijoje, Erasmus universitete per puspenktų metų daugiau kaip su 7,000 žmonių atlikti tyrimai nurodo, kad šeimoje pirmos eilės asmenų turėtas smegenų paralyzius, net 30 proc. padidina pavojų sulaukti tokio paralyžiaus gimnastais. O kai pirmos eilės gimnastai turėjo daugiau negu vieną tokį paralyžių, tai gimnastams net 50 proc. padidėjo pavojus būti suparalyzuotiems, palyginus su sveikos giminės žmonėmis.

Ta paveldėjimo svarba yra ne tik dėl smegenų, bet ir visos žmogaus sveikatos, įskaitant ir širdį. Tokia paveldėta nesveikata negaluoja ir dabartinis Čikagos miesto galva. Panašiai sirgo jo tėvas, serga jo motina ir brolis, panašiai sirgo ir geriausia priežiūra nepadėjo, buvusiai prieš šią, miesto galvai. Taip staiga užgėso mūsiškis geriausias smuikininkas, vos 50 metų amžiaus slenkstį peržengęs. Taip negaluoja daug eilinių

žmonių, tik apie juos mažai kas žino. Nepamirškime, kad susirgus, nei vienas ir nei viena neturėsime tokios priežiūros, kokią jie turėjo — turi — ir kas iš to, kad be apsaugos esti nepajėgus net ir geriausias gydymasis, kaip atsitiko jau su dviem šio miesto merais.

Todėl visi ir visos imkime savo vežimo vadeles ir savas rankas ir dar stipriau į jas įsikibime, turėdami nesveiką paveldėjimą.

Amerikiečius, ne kitaip ir mūsiškius, dabar vargina šios penkios, išvengti galimos, negalės: padidėjęs kraujospūdis, cukraligė, riebus kraujas, arterijų priskretimas ir nutukimas. Prie jų priskaitytina ir šeštoji negalė — vėžys, ir septintoji — sąnarių — artritas.

Jų visų sukeltas vargas žymiai sumažės ar visai išnyks, jei mes šitai trejopai savus smegenis parengsime: gyvenimą tvarkyti nusistatysime, tokį nusistatymą pasisavinsime ir įsimeisime atsakomybės už savo sveikatą, palikdami senus — nesveikus įpročius, ir įsimeisime normaliai elgtis, o svarbiausia — maitintis ALVUDO patariamu ovaloacto vegetarišku maistu, kas yra seniai mūsiškiams peršama. Pagaliau turime liautis su kumpių pilnais skrandžiais anksti tiesti ant lentos, daug geriau atsitiks, kai visai nunokę, su daržovių perpildytais viduriais pasibelsime į dangus vartus. Sėkmės.

Groja „Gubojos“ muzikantai. Igno Burneikos nuotrauka

LIETUVOS SPECIALIOSIOS KŪRYBOS DRAUGIJA „GUBOJA“

— muzika ir šokis;
— teatras ir literatūra.

Noriu pristatyti idomius draugijos „Gubojos“ sumanytus bei projektus.

Nuo 1997 m. sėkmingai įgyvendiname projektą „Galimybė ir tau“.

Vilniuje įkūrėme Viešąją dailių amatų įstaigą „Mažoji gubojas“, kurioje mokosi įvairių amatų (siuvimas, rankdarbiai, floristika, keramika, atviručių gamyba ir kt.). Čia dalyvauja 42 neigaliųjų vaikai ir jaunuoliai (9-30 metų), kurie gauna simbolines socialines stipendijas, dalinį nemokamą maitinimą (pietis). Įstaigoje veikia kavinė — dailės salonas, kuris yra priimamas plačiai visuomenei ir kur prekiaujama neigaliųjų darbais. 2000 m. 15 jaunuolių su ypatinga sunkia negalia, judantieji tik ratukų pagalba, pradėjo rimtas teatro meno ir istorijos studijas, kuria teatro trupę.

Alytuje įkūrėme dienos užimtumo centrą ir dailių amatų grupę, kuriose mokosi įvairių amatų bei buitinių kultūrinių 90 sunkių negalių turinčių vaikų ir jaunuolių.

Visiems nuo 8 iki 30 metų projekto dalyviams organizuojame plačią kultūrinę — ugdymąją veiklą. Jie lanko muzikos, šokio, dramos užsiėmimus, jų sukurti darbai yra realizuojami įvairiose mugėse, parodose-pardavimuose. Taip neigalieji gauna nors ir nedidelį atlygį už darbą, pratina

dirbti ir užsidirbti, tampa savarankiškesni.

Iš viso projekte „Galimybė ir tau“ kasmet dalyvauja apie 250 neigaliųjų.

Nuo 1995 m. vykdome vizualinių menų projektą „Mūsų galerija“, kurio esmė — įkurti nuolatinę neigaliųjų vaikų ir jaunuolių vizualinių menų ekspoziciją Druskininkuose, skatinti neigaliuosius piešti, tapyti, lipdyti ir pan. Kasmet organizuojamos tarptautinės ir respublikinės parodos, kuriose dalyvauja apie 1,500 neigaliųjų jaunųjų menininkų ir jų pedagogų, taip pat vyksta paskaitos, seminarai, konferencijos. Ekspozicijoje jau pristatyti ne tik Lietuvos neigaliųjų darbai, bet ir draugų iš Vokietijos, Čekijos, Rusijos, Šveicarijos, Olandijos ir pan. Parodose nuolat lankosi garbūs svečiai, kurie palankiai vertina mūsų darbą. Parodų aptarimuose dalyvavo: A. Adamkienė, D. Bobelienė, JAV ambasadoriaus žmona N. Smith ir kt.

1998 m. įkūrėme Nacionalinę „Spalvų muzikos“ orkestrą, kuriame groja apie 70 vaikų ir jaunuolių su regos, fizinės, psichinės negalia iš Vilniaus, Šiaulių, Panevėžio, Alytaus. Organizuojamos bendros orkestro repetitijos, „kūrybinės dirbtuvės“, muzikinės stovyklos, „Spalvų muzikos“ festivaliai (šiemet jau vyks penktasis). Iš viso šiam projekte dalyvauja apie 300 neigaliųjų

Lietuvos specialiosios kūrybos draugijos „Gubojos“ vyresniųjų muzikantų grupė koncerto metu

ŠVEDIJOS TEIGIAMA
ITAKA BALTIJOS
VALSTYBĖMS

1992 m. kovo mėnesį Danijos ir Vokietijos pastangomis buvo įsteigta Baltijos Jūros valstybių taryba. Tai buvo savotiškai nauja Hanseatinė sąjunga, kai 1996 metais sename Hanseatiname mieste, Visby Gotlando saloje, įvyko šių valstybių viršūnių konferencija. Kita konferencija įvyko Rygoje 1998 metais. Įsteigtas nuolatinis sekretoriatas Stockholme.

Ypatingą dėmesį šiai tarybai dabar skiria Švedija. Nariais

yra Danija, Estija, Suomija, Vokietijos Baltijos provincijos, Islandija, Latvija, Lietuva, Norvegija, Lenkija, Rusijos Baltijos provincijos, Švedija.

Taigi Hanseatinio pobūdžio sąjunga sumažina Rusijos ir Vokietijos didvalstybinę svarbą. Konsulas Morkvenas iš New York, dalyvauja Lietuvos diplomatinėje tarnyboje nuo 1990 metų, sako, jog per dešimtmetį švedų pastangos Baltijos šalių gerovei nuo garstyčių grūdo išaugo į didelę medį. Lietuva, Latvija ir Estija gavo naują pavadinimą Balticum. Jau yra įsteigta Vady-

DRAUGAS
(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY
Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.
Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Matindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiekiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.
DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$115.00	\$65.00	\$45.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant i Lietuva:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausias redaktorė — Danutė Bindokienė
Administratorius — Valentinas Krumpelis
Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasižinti kopiją.

XI LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖS

RENGINIAI

Birželio 30 d., penktadienį

8 v.v. ŠVENTĖS ir TAUTODAILĖS PARODOS ATIDARYMAS

Mercury Room, Regal Constellation Hotel, 900 Dixon Rd., Toronto

9 v.v. JAUNIMO ŠOKIAI —

Patio Ballroom, Regal Constellation Hotel

Liepos 1 d., šeštadienį

8 v.v. SUSIPAŽINIMO VAKARAS —

Galaxy Ballroom, Regal Constellation Hotel

Liepos 2 d., sekmadienį

PAMALDOS

9:30 v.r. Lietuvos kankinių parapijoje —

Anapolis, 2185 Stavebank Rd., Mississauga

9:45 v.r. Liet. evangelikų liuteronų išganytojo parapijoje —

1691 Bloor St. W., Toronto

10 v.r. ŠVENTĖS IŠKILMINGOS ŠV. MIŠIOS,

atnašaujamos vysk. Pauliaus Baltakio — Gemini Room, Regal

Constellation Hotel

10:15 v.r. Priskėlimo parapijoje — 1011 College St., Toronto

2 v.p.p. TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ —

Hershey centre, 5500 Rose Cherry Place, Mississauga (kampas

Matheson, tarp Kennedy Rd. ir Hwy 403)

6:30 v.v. UŽBAIGIAMASIS POKYLIS

(6:30 v.v. kokiečiai, 8 v.v. vakarienė) — Regal Constellation Hotel,

Galaxy ir Constellation Ballrooms

Prašome bilietus užsisakyti skambinant V. Taseckui tel. 905-824-4461 arba J. Vingelienei tel. 416-233-8108. Šventės (koncerto) bilietai taip pat gaunami per Ticketmaster tel. 416-870-8000 ir prie įėjimo. Hershey centre durys atidaromos 1 v.p.p. Aikštėje automobilių statymas nemokamas. Bilietai į pokylį parduodami tik iš anksto.

KVIEČIAME VISUS DALYVAUTI!

XI LTSŠ RENGĖJAI

* Kai kurios Lietuvos vaistinės ligoniai negauna kompensuojamųjų vaistų. Vis daugiau vaistinių stengiasi tokių vaistų nebeišdavinėti ir versti tik iš tų vaistų, už kuriuos moka ligoniniai. Tokia padėtis susidarė dėl to, kad ligonių kasos vaistinėms už kompensuojamuosius vaistus gegužės pradžioje buvo skolingos 93 mln. litų. Ši skola gula ant didmeninių vaistų prekybos įmonių pečių, o šios savo ruožtu įsiskolino vaistus gaminantiems bendrovėms. „90 procentų vaistų yra importuojama. O užsienio vaistų gamintojai nelinkę gilintis į mūsų valstybės finansines problemas. Neatgavę pinigų, jie grasina nebetiekti vaistų“, teigė didmeninių vaistų prekybos įmonių asociacijos pirmininkas. (Ela)

Seimo pirmininko Vytauto Landsbergio kalba Seimo posėdyje minint Lietuvos okupacijos 60-metį, 2000 m. birželio 15 d.

Prieš 60 metų Sovietų Sąjunga, su kuria Lietuva ligi tol du dešimtmečius palaikė gerus ir draugiškus santykius, pasiuntė kariuomenę užimti mūsų šalį, kartu reikalaujama nespriešinti okupacijai, nušalinti bei pakeisti vyriausybę ir išduoti du aukštus Lietuvos pareigūnus užsienio valstybei, SSRS teismui bei susidorojimui.

Lietuvos vyriausybė tada pakriko, kapituliavo ir išdavė sovietų saugumui, niokojimui ir naikinimui visą šalį, nuo Vilniaus iki Palangos, visus žmones, už kuriuos buvo atsakinga.

Tai nelaimės ir negarbės diena, kurią minime veikia dėl apvalios datos, nes ligi šiol kaip nors iškilmingai ar oficialiai neminėdavome.

Seniai nesu citavęs kokių nors „Izvestijų“, bet šiandien pacituosiu. Kaip tik prieš savaitę, birželio 9 d. numeryje laikraščio primena, kad „trys Pabaltijo respublikos“ pažymi šiemet „liūdną jubiliejų“ — Stalino okupacijos šešiasdešimtmetį.

Okupacija tame laikraštyje priminama ramiai, be kabulių ir stalininės propagandos, kurią nūnai stebėtinau pratęsia kai kurie nekompetentingi Rusijos URM pareigūnai. Tiek to, palikim tai kaip nesupratimą, o kurį jau reagavome, nors per 60 metų nepasikeitėsi Rusijos diplomatų galvose — yra tam tikras retas fenomenas. Molotovas paplotų per petį.

Prieš tris dienas Rusijos sąžinė — Sergejus Kovaliovas — čia, Vilniuje, atspiraše Lietuvos. O Rusijos URM iš esmės nupiešė įvykius taip: atstatai tada naganą jums į kaktą, ir jūs visiškai savo noru pakėlėte rankas; tai kokia čia prievarta?

Prisimindami tuos liūdus ir gėdingus įvykius, po 60 metų tebeklausiamie savęs: kodėl tuomet Lietuva nesigynė ginklu?

Taip, vyriausybė tą naktį galutinai pakriko, nebeįėjė įvykių sprendimų; taip, kariuomenės vadas pasirodė esąs sovietų infiltratas; prezidentas, gal nesitikejęs, kad vyriausybė nepalaikys jo kvietimo spriešintis, nesukvietė Seimo, nesikreipė į tautą ir kariuomenę per radiją... Ne-nuifilmuota, tad nežinoma, kokiais veidais toji vyriausybė liepė suimti kartu posėdžiavusius Augustiną Povilaitį ir Kazį Skučą.

Tiesą sakant, jie patys pa-

siolė savo galvas, jeigu to reikiama valstybei, jau žengiančiai į konformizmo ir kapituliacijos bedugnę.

Du aukšti Latvijos pareigūnai, gavę savo valdžios įsakymą išleisti okupantų kariuomenę, nusišovė.

Du aukšti Lietuvos pareigūnai, galima sakyti, sutiko nusižudyti saviškių rankomis, — sutikę, kad būtų išduoti užsienio valstybei. Vidaus reikalų ministras po metų Maskvoje ir buvo nužudytas.

Čia buvo nuolaidų riba, kuriuos nederėjo peržengti, tačiau ji buvo peržengta.

Du Lietuvos piliečiai buvo ir tiesiogiai nužudyti, Sovietų armijai einant per sieną, tačiau Lietuvos kariuomenė ir šauliai buvo sunaikinti be šovio. Ta gili dvasinė žaizda, pažeminimas ir negarbė šaukė šaukėsi paneigiami, kompensuojami; suomių didvyriškumas, ginant savo tėvynę nuo užgriuvusio agresoriaus, buvo suvokiamas kaip tikras elgesio pavyzdys; iš viso toėjo ir Sovietų valdžią atmetantis birželio sukilimas, ir Vietinės rinktinės ryžtas, ir pokario karas, dešimtį metų trukęs ginkluotasis Lietuvos valstybės pasipriešinimas.

Nuosėdžių patyrimą šimtus kartų daugiau, negu norėta išvengti kapituliuojant. Šiandien ir istorikai, ir politikai sutinka, kad reikėjo spriešintis. Todėl turime ir konstitucines nuostatas apie kiekvieno piliečio pareigą spriešintis, ir joks pareigūnas, jokia valdžios grandis neturi įgaliojimų kapituluoti tautos vardu. Anuomet to laikėsi tik prezidentas Antanas Smetona, pasitraukęs į užsienį, kai Latvijos prezidentas liko šalyje, gražiai paskelbęs tautai — esu kartu su jumis, — ir okupantų verčiamas nenusišovęs, bet pasirašęs, ko nereikėjo pasirašyti.

Užtat komunistai labai pyko, kad prezidento A. Smetonos Lietuvoje nėra.

Likiminė valstybės drama, ištikusi Lietuvą prieš 60 metų, reikalauja nuolat mastyti ir suvokti, kokia būna palaipsniui kapituliavimo metodika ir kaina.

Istorinė atmintis padėjo mums 1990-1991 m., kai patyrimą ir baimes ultimatumų, lydimų atviro teroro, bei ginklų Lietuvos piliečių ir pareigūnų tudymo. Laikėmės tvirtai, nuosekliai ir laimėjome. Įsitikinome, kad ir nedidelė šalis gali būti gerbiama ir apginti savo teises.

Pazeistą valstybės suvereni-

LT Sąjungos Čikagos skyriaus susirinkimo dalyviai (iš kairės): P. Buchas (sąjungos pirmininkas), M. Marcinienė (skyriaus pirmininkė), Z. Juškevičienė, V. Maziškienė, S. Žemaitienė, Pakalka, J. Žemaitis, nežinoma pavardė. Stovi: I. Dirdienė, V. Maziška, G. Biška, V. Girnius, G. Rėnaitis, K. Rožanakis, P. Vebra, A. Juodvalkis, Pakalkienė, N. Juška, E. Bratkus (centro valdybos vicepirmininkas), O. Kremeris. Zigmą Degučio nuotr.

LIETUVOS MUTINĖ SUGRIEŽTINO LABDAROS SIUNTŲ KONTROLĖ

— Muitinės departamento direktorius Valerijonas Valickas ipareigojo teritorines muitines sugriežtinti labdaros fondų įvežamų prekių muitinį tikrinimą ir mokesčių lengvatų taikymą.

Nuo šiol ypač atidžiai bus tikrinami muitinei pateikiami labdaros siuntų dokumentai, pranešė Muitinės departamentas.

tetą reikia ginti visais aspektais. Tą pripažino mums pati Rusija 1991 m. liepos 29 d. sutartyje pasmerkusiai neteisėtą aneksiją, kuri prieš Lietuvą įvykdė SSRS.

Buvome okupuoti, patyrėme okupacijų nuostolius, didžiulę žalą. Normalizuodami valstybių santykius, normaliai kečiame klausimą ir Vokietijai, ir Rusijai dėl žalos atlyginimo, steigiamie reikiamus mechanizmus. Jeigu elgtumėmės kitaip, tai bene patvirtintume Molotovo pasekėjų teiginius: okupacijų nebuvo, Lietuva pati susigriovė ir pati išsitrėmė į vergų stovyklas. Kadangi buvo kitaip — svetima jėga visą tai padarė — tad elgiame valstybiškai nuosekliai, neturime nei kur, nei kodėl trauktis.

Pridėsiu ir dar dvi pastabas. Tuo metu, kai atkuriamą Sovietų Sąjungą keliai ir karininkai vadovus Minske generolų kruvinomis rankomis, užtat gerai pažįstantį Vilniaus prieigas, turime būti itin vieningi ir pasiryžę, ištikimi nepriklausomos Lietuvos idėjai ir teisei.

Šiandien čia, Seime, galutinai svarstysime provokacinį pasiūlymą atimti finansavimą iš Lietuvos kariuomenės; komiškais demagogijos gelesiais bebūtų apkaitytas, tikiu, kad Seimas šį siūlymą vieninai atmes.

Kit ir paimsit. Tie greit puolė, apsupo ežerą. Tiesa, rado siųstuvą, jį sudaužė. Iškrėtė visą salą, bet brolio nerado. Buvo labai piktai, nutarė, kad jis turėjo naro rūbus ir po vandens išplaukė į kitą krantą. Pasirodo, jo saloje tuo metu nebuvo. Sake, „žūrėjau nuo kranto ir juokiau, kaip jie dabavosi“. Bet, sako, kokie bepročiai, užuot paėmę siųstuvą jį sunaikino. Tokį vertingą daiktą.

Kai pirmą kartą sugrįžau iš Sibiro į Lietuvą, su broliu buvau du kartus susitikusi. Vieną kartąėjau pas vyro tėvus pamiške. Kazkas švilptelėjo lyg paukščiukas. Mes turėjome tokius sutartinčius ženklus. Atsigriežiu — stovi brolis. Gal kazkas iš kaimynų matė, gal jo ryšininkas jam pranešė. Brolis paprašė, kad kitą kartą aš atsivečiau vyrą ir supažindinau. Sutarėm, kokio vietos susitiksim. Kitą kartą atėjau kartu su vyru, supažindinau, ilgai kalbėjome. Susigraudė nau, verčiau, sakiau — nema-

— Pasak pranešimo, priimti tokį sprendimą paskatino muitinės nustatyti faktai, kad labdaros fondai vertiasi prekybos suktymais — užsienio valstybėse perka prekes ir Lietuvoje jas parduoda.

Pagal Lietuvos labdaros ir paramos fondų įstatymą fondai draudžiama komercinė veikla. Pastaruoju metu muitinės pareigūnai nustatė nemažai atvejų, kai labdaros ir paramos fondai įvežė į Lietuvą daug prekių, daugiausia buitinę techniką. Muitinės duomenimis, vien Lietuvos lieteratūros fondas LITFONDAS per praėjusius metus IV ketvirtį ir šiemet deklaravo 23 labdaros siuntas daugiau kaip 1 mln. 282,000 litų.

Kiti du taip pat Vilniuje įsikūrę labdaros ir paramos fondai („Aukuro šviesa“ ir Artūro Bojarūno) per šį laikotarpį įvežė atitinkamai 28 ir 20 prekių siuntų.

Visos jos pagal Vilniaus miesto savivaldybės Sveikatos ir socialinės apsaugos departamento Socialinės paramos centro išduotas pažymas pripažintos kaip labdara. Tačiau daugelyje muitiniam tikrinimui pateiktų dokumentų — sąskaitų nėra nuorodos, jog tai įstatymu nustatytiems gavėjams teikiama labdara.

Pagal miestų savivaldybių išduotas pažymas labdara pripažintos prekės turi tiesiogiai pateikti labdaros gavėjams. Jų naudojimo teisingumą privalo kontroliuoti ir savivaldybių kontrolės tarnybos. Todėl Muitinės departamentas atkreipė Valdybos reformų ir savivaldybių reikalų ministerijos dėmesį į būtinumą griežčiau kontroliuoti labdaros naudojimą, pažymų apie labdaros siuntų registravimą ir pripažinimą išdavimo tei-

singumą.

Kadangi fondai negali verstis komercine veikla, muitinė netaikys jų vardu importuotoms prekėms mokesčių lengvatų, kai prekės deklaruoja-mos pagal pirkimo-pardavimo dokumentus, net jeigu ir pristatoma pažyma apie labdaros siuntų registraciją ir pripažinimą.

Pateikusieji į tokią pažymą neįrašytus dokumentus (sąskaitas, važtaraščius ir kt.) taip pat negali tikėtis mokesčių lengvatų. Muitinei nusprendus netaikyti mokesčių lengvatų ir nepriėmus pažymų, labdaros ir paramos fondai tokios lengvatų taikymo pagrįstumą turės įrodinėti apeliacine tvarka.

• **Šiauliai.** Kovo 21-22 d. Lietuvos katechetikos centras kartu su Šiaulių vyskupijos Katechetikos centru organizavo tikybos mokytojų kvalifikacijos kėlimo seminarą „Su Jėzumi eiti Kryžiaus kelią“. Ne pirmą kartą Šiaulius atvykstanti prelegentė s. M. Myrta seminarą vedė remdama religijos mokymo per gyvenimo patirtį metodologija. Tokie seminarai kovo mėnesį taip pat bus surengti Radviliškio ir Joniškio dekanatų tikybos mokytojų.

• **Panevėžys.** Sausio 23 d. Ap. Petro ir Povilo bažnyčioje kun. A. Lipniūno kultūros centro, kunigų T. Skrudupio, J. Kuodžio, D. Levernier ir kt. iniciatyva įvyko ekumeninės pamaldos, kurias vedė Ap. Petro ir Povilo bažnyčios kunigai T. Skrudupis ir J. Kuodis, evangelikų reformatų kun. Julius Norvila, „Gyvojo Dievo“ krikščionių bendruomenės pastorius Ramūnas Kairys, „Viltis“ pastorius Žilvinas Škulevičius.

lio žmona Janina. Jis buvo vedęs, sūnelis Antanas liko dešimties metų. Laimė, tą dieną vaikučio ten nebuvo. Brolis su žmona ir vaikeliais gyveno pas žmonos seserį Utenos rajone, Papiškio kaime. Turėjo po krosnini įsirengęs bunkerį. Bet agentai labai atkakliai sekė ir nustatė, kur jis yra. Apsupo. Kartu dalyvavo ir KGB operatyvinis įgaliotinis Marijonas Misiukonis, KGB Utenos skyriaus įgaliotinis Sergejus Tichomirovas, operacijai vadovavo Nachmanas Dušanakis, dabar gyvenantis Izraelyje.

Ryte pusryčiaujant pastebėjo, kad supa sodybą. Brolis greitai išoko į bunkerį, užmaskavo. Enkavedistai suėjo į vidų. Jiems jau buvo daugmaž pasakyta, turbūt kazkas iš žmonos giminės išsiplepėjo, o gal susekė pagal sūnelį, kuris buvo labai į tėvą panašus. Su durtuvais badė, visur ieškojo ir užčiuopė, kad kazkas yra po krosnim.

(B.d.)

Danutė Bindokienė

Kad tik vėl neapsiniauktų

Pietų Korėjos prezidentas Kim Dae Jung, grįžęs į savo kraštą po tris dienas trukusio pasitarimo Šiaurės Korėjos sostinėje Pyonyang, džiugaujantį miniai pareiškė: „Pagaliau aušta nauja, šviesi diena!“ Jis pareiškė viltį, kad atsirado daugiau galimybių suvienyti abi Korėjos puses po 55 metus trukusio atskyrimo, išlyginant ideologinius, politinius ir socialinius skirtumus.

Kaip žinome, Šiaurės Korėjos valdymosi sistema yra komunistinė, Pietų — demokratine. Šiaurietų prezidentas Kim Jong Il yra nuolatine „rakštis po naga“ ne tik pietinės dalies teritorijai, bet ypač Amerikai, kuri Šiaurės Korėjai taiko griežtas ekonomines sankcijas, įvestas prieš lygiai 50 metų, kai jos kariuomenė įsiveržė į pietinę teritoriją. Po abiejų Korėjos dalių prezidentų susitikimo ir sutarties (tiesa, labai ribotos, bet vis dėlto tai gera pradžia) pasirašymo birželio 14 d. JAV prezidentas Bill Clinton prižadėjo, kad ekonominės sankcijos netrukus bus panaikintos. Tai būtų tikra palaima Šiaurės korėjiečiams, kurie skęsta visapusiškuose ekonominiuose sunkumuose, privedusiuose gyventojų mases prie tikro bado. Atidarius jūros ir oro kelius į Vakarus, Šiaurės Korėja galėtų eksportuoti įvairias žaliavas, o Amerikos bendrovės — investuoti į žemės ūkį, turizmą ir kitas verslo šakas. Jų pavyzdžiu, be abejo, netrukų pasėkti Japonija ir Pietų Korėja, kuri ekonomiškai gerai laikosi.

Kai kas tvirtina, kad su abiejų Korėjų prezidentų susitikimu griuvo paskutinė „šaltojo karo tvirtovė“. Nėra abejonės, kad, įtvirtinus ryšius tarp šių dviejų, dirbtinių būdu suskaldytos valstybės dalių, pasaulio taika atsistotų ant tvirtesnių pamatų. Juo labiau, kad Šiaurės Korėja aktyviai siekė pasigaminti atominius ginklus (manoma, kad iš tikrųjų juos jau turi), o jos prezidentas visiškai nesisikaitė su vakariečių ar kitų užsienio šalių nuomonėmis. Tad ne nuostabu, kad Vašingtonas po draugiško prezidentų Kim Dae Jung ir Kim Jong Il susitikimo lyg lengviau atsiduso.

Verta pastebėti, kad susitarimu patenkintas ir Beidžingas. Komunistinė Kinija turi daug bendra su taip pat komunistine Šiaurės Korėja, išskaitant labai ilgą pasienio ruožą. Kinija atėjo šiaurės korėjiečiams į pagalbą ir Korėjos karo metu prieš daugiau kaip pusimtį metų. Ji visuo-met buvo viena tvirtiausių Š. Korėjos rėmėjų, ypač po Sovietų Sąjungos žlugimo, kai komunistinių diktatūrų skaičius pasaulyje visiškai sumažėjo.

Tad kuo pasižymi tas istorinis abiejų Korėjos pusių susitarimas? Visų pirma — abi pusės stengsis dėti pastangas, kad Korėja ilgainiui būtų suvienyta. O tai jau savaime nemažas pasiekimas, turint mintyje skirtumus tarp komunistinės Šiaurės ir demokratinės Pietų Korėjos.

Taip pat susitarta, kad bus pasikeista belaisviais, išskirtos šeimos galės vėl susitikti. Daugeliu atvejų šis procesas jau prasidėjo anksčiau, kai šiaurinės pusės muitinės atidarė kai kurias pasienio zonas ir leido šeimos nariams, nematiusiems vieni kitų pusimtį metų, aplankyti gimines ar savo tėviškes, kurios liko šiaurinėje pusėje Korėjos karo pabaigoje.

Sutarta kartu puoselėti ekonominius, kultūrinius ryšius, kartu dirbti gamtos saugos, sporto, sveikatos, socialinėje srityje, keičiantis informacija, derinant programas ir išteklius. Svarbiausia — artimoje ateityje ruošti kitą susitikimą, šį kartą jau Pietų Korėjos sostinėje Seul.

Vis tik Amerika į labai artimą bendradarbiavimą tarp šių, skirtingai per paskutinius 50 metų besivysčiusių, Korėjos pusių žiūri su gera dalimi nepasitikėjimo. Pietų Korėjoje yra apie 37,000 JAV karių, be to, šiai sričiai patikėta daug opijų karinių paslapčių, įskaitant ir branduolinių ginklų. Jeigu po kiek laiko santykiai su šiaurietais vėl atvėstų ar net susipriešintų, atvirumo politika gali sudaryti nemažai keblumų bei pavojų.

Antra vertus, kaip praėjusio dešimtmečio tarp ilgalaikių priešų, net prie labai gerų norų, kartais subliškė, kaip perdurtas balionas. Jeigu pagaliau jos ir įsitvirtina, reikia daug kartų pereiti kalnus ir pakalnes, kol pagaliau įstojama į lygų kelią. Taip atsitiko su Šiaurės Airija, taip vyksta ir tarp Izraelio ir Palestinos. Žinoma, viskam yra pirmas kartas, tad galbūt ir užmegzti ryšiai tarp Šiaurės bei Pietų Korėjos nebenutrūks.

APDOVANOJIMAI AUKAI IR ŽUDIKUI

JONAS ALBERTAVIČIUS

Nr.3
Tėsinys

Motina ir anksčiau, Antanui išėjus į mišką, upeliais verkdamo. Kantri buvo, niekam nesi-skundė, patyliukais viena iš-gyveno. Raudantią aš ją visur rasdavau. Atsimenu, kaime, kai išeis į mišką, ten ir verkia. Vienintelis sūnus, tėvams buvo reto gerumo, paslaugus, darbininkas. Motina ir tremtyje vis vylėsi: jau aprimo, nebeliko partizanų — gal sūnus išsilaukys? Pamenu, tadien iš-vedžiau vaiką į darželį, grįžtu — randu mamą baisingai ver-kiančią. Parodė „Tiesą“. Vė-liau ir sesuo Bronė parašė, kad buvo nuvaziavęs į Uteną, į saugumą, prašė, kad leistų palaidoti broį, bet jai buvo at-sakyta.

Brolis nesėdėjo bunkeryje užsidaręs, jis visą laiką veikė.

Bet partizanų vis mažėjo, galų gale Antanas liko visai vienas. Sugėbėjo su žmonėmis bendrauti, jie jį slapstydavo — ne gimines, ne mes, o 17 metų maitino, slapstė, išlaikė pa-prasti kaimo žmonės! Jeigu būtų blogas žmogus buvęs, ar-gi jis būtų tiek išsilaikęs? Ne-at-sitiktinai broį lygindavo su Tadu Blinda. Jo šaukdavosi žmonės, kuriuos persekiavo, kuriuos valdžia skriausdavo. Jeigu kolkio pirmininkas ar agronomas neduodavo žmogui gyventi, brolis jam rašydavo įspėjimą.

Turėjo ir siųstuvą, palaikė ryšį su užsieniu. Jis pats man pasakojo, kaip jo siųstuvą pa-ėmė. Jį slėpė Rubikių ežero saloje. Ir kazkas susekė, iš-kvietė saugumą. Atseit, jis lai-veliu nuplaukė į salą, apsup-

kit ir paimsit. Tie greit puolė, apsupo ežerą. Tiesa, rado siųstuvą, jį sudaužė. Iškrėtė visą salą, bet brolio nerado. Buvo labai piktai, nutarė, kad jis turėjo naro rūbus ir po vandens išplaukė į kitą krantą. Pasirodo, jo saloje tuo metu nebuvo. Sake, „žūrėjau nuo kranto ir juokiau, kaip jie dabavosi“. Bet, sako, kokie bepročiai, užuot paėmę siųstuvą jį sunaikino. Tokį vertingą daiktą.

Kai pirmą kartą sugrįžau iš Sibiro į Lietuvą, su broliu buvau du kartus susitikusi. Vieną kartąėjau pas vyro tėvus pamiške. Kazkas švilptelėjo lyg paukščiukas. Mes turėjome tokius sutartinčius ženklus. Atsigriežiu — stovi brolis. Gal kazkas iš kaimynų matė, gal jo ryšininkas jam pranešė. Brolis paprašė, kad kitą kartą aš atsivečiau vyrą ir supažindinau. Sutarėm, kokio vietos susitiksim. Kitą kartą atėjau kartu su vyru, supažindinau, ilgai kalbėjome. Susigraudė nau, verčiau, sakiau — nema-

tyti jokių prošvaisčių. Kas galėjo tikėti tais laikais, 1959 metais, kad dar kazkas įvyks? O brolis tvirtai tikėjo: sesute, sako, ir patalpinojo per petį, nenusimink. tikrai Lietuva at-gaus nepriklausomybę, būsim laisvi. Tik, sako, žinoma, ne aš — man prošvaisčių nėra. O jūs tikrai sulauksit. Jis buvo su ginklu, kariškai apsirengęs. Nenusimink, sako, nepa-simesk, tikrai sulauksit. Tik dėl manęs per daug neišgy-venkit, aš savo tikslą turiu, einu tiesiu keliu, nebijau mir-ties. Vieno bijau, kad per ap-gaulę nepakliūčiau gyvas. O kad žūsiu, žinau. Labai prašė mylėti sūnų, žmoną, parodė jų nuotraukas. Tik, sako, suras-kit mano kaulus ir padėkit į vietą. Deja, lig šiol brolio pra-šymo negalim išpildyti. Rašėm į visur, ieškojom bylos doku-mentų, gal juose yra kokia žinutė, bet lig šiol nežinom, kur jį saugumas pakasė.

Gyvas nepasidavė
Kaip viskas vyko, matė bro-

Partizano tėvai: Anelė Kraujelienė (mirė 1989 m.) ir Steponas Kraujelis (mirė 2000 m.)

BAŽNYČIA LIETUVOJE IR PASAULYJE

„SOCIALIŠKIEJI KURSAI“ KAUNE

1909 m. sausio 16-18 d.

Š. m. „Kultūros barai“ Nr. 4 spausdino istorikės Genovaitės Gustaitės straipsnį šiuo pavadinimu. Autorė, gana plačiai ir kruopščiai surinkusi medžiagą, nuodugniai aprašė istorinį įvykį, kai „pirma“ sykių Bažnyčia lietuviškai ne bažnyčioje prabilo socialiniais klausimais, jo reikšmė neatskiriama nuo Jurgio Matulaitio, kursų įkvėpėjo, skatintojo bei atlikėjo, tuomet Petrapilio Dvasinės akademijos profesoriaus, sociologijos katedros vedėjo (vėliau Vilniaus vyskupo ir palaimintojo).

Panašūs kursai vyko 1907 m. Varšuvoje lenkų kalba. Juose dalyvavo daug lietuvių kunigų. Paskaitas skaitė taip pat ir J. Matulaitis, kuris su kun. M. Godlevskiu juos ir rengė. Ten kilo sumanymas tokius kursus surengti Kaune lietuvių kalba. Tam reikalui susidarė komitetas iš 6 dvasininkų – G. Cirtauto, J. Biki- no, A. Dambrausko-Jakšto, P. Januševičiaus, K. Olšausko, K. Šaulio ir šešių pasaulietių – T. Žilinsko, A. Vokietaičio, J. Domijonaičio, A. Samajausko, J. Šliūpo ir P. Leono; pastarajam vėliau atsisakius, jį pakeitė A. Vaitkevičius.

J. Matulaitis, tuo laiku gyvendamas Petrapilyje, savo patarimais prisidėjo, kad kursai sėkmingai vyktų. Sekretoriui buvo išrinktas kun. K. Šaulys. Išliko klausimas, ar pasitenkinti savais paskaitininkais, ar kviesiti ir kaimyninius lenkus bei rusus. Kadangi pakviestieji neatvyko, liko tik lietuviai. J. Matulaitis rūpėjo, kad paskaitos patiktų įvairių pažiūrų žmonėms, ir rodytų, kad Bažnyčia neužkerta kelio evoliucijai. Pasiruošimas truko dvejus metus. J. Matulaitis laukė kursų ir rašė: „Aš neįsipašakytai trokštu tų kursų, tiek metų nebuvęs Lietuvoje, tikiuosi atgavinsias ten savo dvasią“. „Tiek savo, tiek kitų dvasios atgavimui jis iš septynių paskaitų perskaitė tris“, – rašo straipsnio autorė.

Kursai vyko Blaivybės draugijos namuose (Liaudies namuose). Jie prasidėjo šv. Mišiomis, kurias atnašavo kun. J. Maculevičius (Maironis). Pirmą dieną dalyvavo 200, o kita – net 350 klausytojų. Vienas apžvalgininkas rašė, kad paskaitų klausė net „žydai ir žydės“. Gražia lietuviška kalba renginį atidarė tuometinis vyskupijos valdytojas vysk. G. Cirtautas. Pirmąją paskaitą „Šių dienų socialinis klausimas“ skaitė J. Matulaitis. Anot „Šaltinio“ apžvalgininko, J. Matulaitis parodė didžiausias šių dienų ligas ir budus, kaip jas gydyti. Norint gydyti, pirmiausia reikia ligą pažinti. Tam buvo skirta antroji J. Matulaitio paskaita „Miestų ir pramonės darbininkijos klausimas“, kurioje jis primygtinai kėlė reikalavimą „apšviesti darbininkus, padėti visiems suvoti vienybę ir duoti patiems darbininkams savimi rūpintis“. „Šaltinio“ apžvalgininkas rašė, kad ilga ir graži paskaita labai visiems patiko, jos klausė daugelis darbininkų, kurių akys žibėjo iš džiaugsmo.

Kitą paskaitą „Bažnyčia ir sociologija“ skaitė prof. kun. P. Bučys (vėliau vyskupas), kalbėjęs apie krikščionišką ir humanišką Bažnyčios paskirtį. Antrą dieną paskaitą

„Visuomeninės labdarybės tvarkymas“ skaitė J. Staigaitis (Lekėčių klebonas, vėliau Lietuvos Nepriklausomybės akto signataras, Steigiamojo seimo pakaitomis pirmininkas ir vicepirmininkas ir galop Telsių vyskupas), keldamas aiškų „baisią vargingą padėją aplėistųjų našlaičių ir negalinčių darbo dirbti žmonių“, teigė, kad tokius pirmaisia „turėtų aprūpinti valstybė, bet to jai nedarant, reikia patiems gelbėti“.

Tikrą, nelinksmą Amerikos išeivijos vaizdą dėl girtybės ir kitų negerovių paskaitoje „Lietuvių išeivija Amerikoje“ nupiešė kun. A. Kaupas (Patriarchas). Tuomet užjūryje lietuvių jau būta iki pusės milijono. Paskaitininkas matė nutautėjimą. Jam neatvykus, paskaitą perskaitė A. Dambrauskas-Jakštas.

Paskutinę, trečią dieną J. Matulaitis skaitė paskaitą „Krikščioniškos socialinės tvarkos mokslas pagal Leono XIII enciklikas“.

Kursų vainikas buvo J. Matulaitio paskaita „Bažnyčia ir nuosavybė“. Jis teigė, kad svarbiausias Bažnyčios uždavinys – rūpintis visuomenės tikėjimo ir moralės dalykais, o ne vadovauti tautų ūkiniam gyvenimui, kartu teigė, kad rūpestis socialiniais visuomenės reikalais yra Bažnyčios teisė ir pareiga. „Toji paskaita laikoma rimčiausiu, svarbiausiu J. Matulaitio sociologijos srities darbu, nenusitaujamai reikšmės iki šiol“, – rašo straipsnio autorė. Istorikas A. Kučas teigia, kad J. Matulaitis „buvo sujūdinęs Lenkiją savo socialiniais kursais“. M. Krupavičius (buvęs žemės ūkio ministras) savo prisiminimuose teigia J. Matulaitio darbo įtaką savo vykdytai žemės ūkio reformai. Ekonomistas V. Lukoševičius knygoje „Liberalizmo raida Lietuvoje“ pabrėžia J. Matulaitio išmanymą, nuovoką ir drąsą bei ryžtą sprendžiant socialinius klausimus, ką „kiti teologai taip radikaliai kalbėti vengė“.

M. Peckauskaitė-Satrijos Ragana, girdėjusi iš kitų, kad J. Matulevičius gerai kalbėjęs, įžvalgiai kursų reikšmę aptarė daug darbo idėjas „Draugijos“ redaktorius A. Dambrauskas-Jakštas savo žodyje „Redakcijos patėmėjimai“. Ten pabrėžiamas pagrindinis kursų tikslas: „parodyti, koksai yra Bažnyčios mokslas socialiniame klausime“. Kursai turėtų duoti naudos kunigijai, „priešvairiams“ ir „priešvairiams“, niekinantiems lietuvių kalbą. Tuo primintas J. Matulaitis (dar klieriko) referatas „Keli žodžiai mūsų kunigeliams“ apie tėvynę ir gimtosios kalbos meilę.

Anot vieno apžvalgininko, „darbas nenuėjo veltui. Kursai buvo labai reikalingi“. Kursantų pageidavimu, visos paskaitos buvo išspausdintos 1909 m. „Draugijos“ VIII tome.

Savo straipsnį autorė užbaigė teigdamas, kad „pernai suėjo dvi mūsų tautinio atgimimo istorijai svarbios datos – 90 metų nuo socialinių kursų Kaune ir nuo Marijonų vienuolijos atnaujinimo. Šie du įvykiai, daug pasitarnavę Bažnyčiai ir Lietuvai – jos žmonėms, visuomenės moralei ir kultūrai, glaudžiai susiję su Jurgio Matulaitio vardu“.

Jonas Sakevičius, MIC

Obelių bažnyčios 100 metų sukakties šventėje vysk. J. Preikšas bendrauja su žmonėmis.

PARODA POPIEŽIAUS JONO PAULIAUS II 80 M. JUBILIEJUI

Gegužės 18 d. Lietuvos Martyno Mažvydo biblioteka pakvietė į parodą, skirtą popiežiaus Jono Pauliaus II 80 metų sukakties paminėti. Atidarydamas parodą Vilniaus arkivyskupas Audrys Juozas Bačkis pasidalyjo prisiminimais apie bendradarbiavimą su popiežiumi Romoje, akcentavo ypatingą šventojo Tevo jautrumą Lietuvai, nuolatinių jo domėjimąsi Bažnyčios Lietuvoje gyvenimu. Prisiminimas pirmąjį susitikimą su popiežiumi, arkivyskupas kalbėjo: „Savo pirmosiose popiežiaus Mišiose jis norėjo kalbėti visos 'tylinčios' Bažnyčios vardu: čekų, slovakių, ukrainiečių... Savo trumpame sveikinime jis sakė: 'Būkite laimingi, likite ištikimi Kristui, nebijokite Kristui atidaryti durų, ekonominių, socialinių, politinių sistemų. Visur jis turi įeiti'. Vilniaus ganytojas taip pat priminė, jog popiežius nuo pat pirmųjų pontifikato momentų buvo didžiausias Dievo ir žmogaus teisių gynėjas. Atsakydamas į Lietuvos prezidento V. Adamkaus nusikundimą dėl Lietuvos apnikusių negerovių, Jonas Paulius II sakė: 'Lietuviai turi stiprią dvasią, mokės atsistoti ant kojų'“.

Parodos atidaryme kalbėjęs Seimo pirmininkas V. Landsbergis išskyrė šiuos Jono Pauliaus II bruožus: „Tai protingas, gilias tikintis žmogus ir didis politikas“. V. Landsbergis taip pat atkreipė dėmesį į ypatingą Jono Pauliaus II vaidmenį, sprendžiant Lietuvos ir Lenkijos santykius. Parodos rengėjas M. Mažvydo bibliotekos ryšių su visuomene skyriaus darbuotoja Janina Stankevičienė pristatė ekspoziciją pažymėdama, jog tai gražiausia paroda iš šiais metais surengtų bibliotekoje. Joje eksponuojami leidiniai, nuotraukos, popiežiaus dovanos Lietuvai: Vilniaus Šv. kunigų seminarijai dovanota taurė ir patena, Aušros vartų koplyčiai dovanotas rožinis ir popiežiaus arnotas. Parodoje taip pat eksponuojama popiežiaus bulė, kuria arkivyskupas A. J. Bačkis skiriamas Vilniaus arkivyskupų metropolitu. Pasak J. Stankevičienės, paroda atskleidžia popiežiaus asmenybės kilmą, jo charakterio bruožus. „Apžiūrėjus šią parodą, Lietuvoje, manau, bus šviesiau gyventi, nei ji teikia bei linki ramybės ir susitaikymo“, – sakė parodos rengėja.

BŽ, 2000 m., Nr. 10

POPIEŽIUS PASKELBĖ ŠVENTAISIAIS 27 MEKSIKIEČIUS

Gegužės 21 d. Šv. Petro aikštėje įvyko iki šiol didžiausios Šventųjų metų programoje numatytos kanonizacijos iškilmės. Džiugiai dalyvaujant dešimties tūkstančių meksikiečių popiežius Jonas Paulius II paskelbė šventaisiais dvidešimt penkis kankinius, nuždytus 1915-1937 m. Meksikoje vykusio Bažnyčios persekiojimo laikotarpiu ir du karitatininkus vienuolių įkūrėjus. Vienuolijos įkūrėja Maria de Jesus Sacramento Venegas de La Torre (1868-1959) tapo pirmąja Meksikos šventąja. Ji panašiai kaip ir naujai šventuoju paskelbtas Jose Maria de Yermo y Parres (1851-1904), įkūrė vienuoliją, besirūpinančią pačiais vargingiausiais Meksikos gyventojais. Dauguma iš šventaisiais paskelbtų 22 kunigų ir trijų pasauliečių buvo nužudyti numalšinusi vadinamąjį „Cristeros“ sukilimą. Primindamas kun. Cristobal Magallanes Jara ir jo bendražygių kunigų atminimą popiežius sakė, kad jie nepaliovė vykdė savo tarnystės ir tuomet, kai Meksikoje suintensyvojo religijos persekiojimas. Visi šie tikėjimo didvyriai „laisvai ir ramiai priėmė kankinystę kaip savo tikėjimo liudijimą, ypač atleisdami savo persekiotojams“. Anot šventojo Tevo, po sunkių metų Meksikos Bažnyčia gali

pasitelkti šių kankinių pavyzdį, praturtindama šalies visuomenę tikėjimo turtais. Popiežius pastebėjo, kad nauja Meksikos katalikybės stiprybė pasireiškia pasaulimais ir kunigystę ir vienuolystę.

Iš viso per „Cristeros“ sukilimą buvo nužudyti 78 kunigai ir vienuoliai, taip pat daug katalikų pasauliečių. Šio sukilimo aukų kanonizacija kelia iššūkį laicistinei Meksikos istoriografijai, kurioje iki šiol „Cristeros“ sukilimo numalšinimas traktuotas kaip būtina modernios valstybės sukurimo prielaida. Po šių kanonizacijos iškilmių antrą vietą pasaulyje pagal katalikų skaičių užimanti Meksikos Bažnyčia turi savo šventųjų būrį. Į Romą atvykusiems Meksikos maldininkams šios kanonizacijos iškilmės buvo nacionalinės piligrimystės ir Romą ir Asyžių kulminacija.

BŽ, 2000 m., Nr. 10

• **Marijampolė.** Gegužės 11 d. Palaimintojo Jurgio Matulaitio kunigų seminarijos pilyčioje vyko budėjimo ir adoracijos pamaldos, meldžiant pasiaukimui į dvasinius laumus. Pamaldoms vadovavo Vilkaviškio vyskupas Juozas Zemaitis, MIC, adoravo ir meldėsi klierikai, seserys vienuolės ir borelis Marijampolės jaunimo.

PAMINĖTAS KATALIKŲ TEOLOGIJOS FAKULTETO DEŠIMTMEČIS

2000 m. gegužės 9 d. Katalikų teologijos fakultetas (KTF) Vytauto Didžiojo universitete (VDU) paminėjo savo 10 metų sukaktį. Šia proga visi Katalikų teologijos fakulteto dėstytojai, taip pat arkivyskupas S. Tamkevičius, vyskupas V. Michelevičius, R. Norvila, studentai ir svečiai susirinko Šv. Trejybės bažnyčioje, kur šv. Mišioms vadovavo katalikų teologijos fakulteto didysis kancleris arkivyskupas S. Tamkevičius.

Po šv. Mišių visi susirinko į salę, kur prasidėjo oficiali šios šventės dalis. Katalikų teologijos fakulteto dekanas mons. doc. dr. Vytautas Steponas Vaičiūnas priminė fakulteto atkūrimo istoriją. Jis pranešė, jog šis fakultetas jau baigė beveik 400 studentų, o šiuo metu jame studijuoja 473 bakalauro laipsnio siekiantys studentai, 29 magistrantai ir 6 doktorantai. KTF dekanas pasidžiaugė, kad fakultetas auga ir plečiasi. Per šį dešimtmetį prie fakulteto prisijungė Kretingos Šv. Antano kolegija, reorganizuota Kretingos Šv. Antano religijos studijų insti-

tutą prie Katalikų teologijos fakulteto Vytauto Didžiojo universitete, buvo įsteigtas KTF Vilkaviškio vyskupijos filialas, Fakulteto dekanas V. S. Vaičiūnas pabrėžė, kad šio „jubiliejaus svarbus uždavinys – ne tik kilti, bet ir kitus kelti“.

KTF vadovus, dėstytojus ir studentus pasveikino VDU rektorius prof. V. Kaminskas ir prorektorius prof. P. Zakarevičius. Rektorius pastebėjo, kad praėjus dešimtmėčiui buvo svarbus ne tik Lietuvos valstybei, universitetui, bet ir Teologijos fakultetui, prisiminę, kaip 1990 metais rektorato posėdyje neplanuotai buvo atkurtas Teologijos-filosofijos fakultetas, 1994 metais reorganizuotas ir Katalikų teologijos fakultetas Vytauto Didžiojo universitete. VDU rektorius įteikė Katalikų teologijos fakultetui šią sukaktį įamžinantį raštą. Savo sveikinimus išsakė Vilniaus universiteto Kauno humanitarinio fakulteto prodekanas doc. dr. A. Ružė; KTF studentų atstovė S. Sadzevičiūtė.

BŽ, 2000 m., Nr. 9

„KARDINOLAS JURGIS RADVILA“ VILNIUJE

Balandžio 27 d. Vilniuje, Taikomosios dailės muziejuje, vyko kultūros vakaras „Kardinolas Jurgis Radvila“. Vakaro dalyviai klausėsi idomių Lietuvos Vyskupų Konferencijos generalinio sekretoriaus vysk. J. Borutos, SJ, Lenkijos Respublikos nepaprastosios ir ištarnosios ambasadorės Lietuvoje prof. E. Teichmann, Vilniaus universiteto profesorės habil. dr. E. Ulcinaitės pranešimų.

Vysk. J. Boruta, SJ, išsamiai išdėstė Katalikų Bažnyčios mokymą apie tai, kokią vietą Bažnyčioje užima vyskupas, arkivyskupas ir kardinolas. Prelegentas aptarė vyskupo ir kardinolo tarnybų panašumus pažymėdamas vieną skirtumą: „Vyskupiškioji tarnystė ateina iš Kristaus, o kardinolų kolegija prie Romos vyskupo sudaroma žmogiškojo mąstymo pagrindu. Popiežius reikalauja pagalbininkų“. Praėjusiais metais tokių pagalbininkų buvo 156. Vysk. J. Boruta, SJ, išsamiai supapzindino su pirmojo Vilniaus vyskupo, pagerbtu kardinolo titulu, Jurgio Radvilos (1556-1600) biografija. Būtent Jurgis Radvila parūpino Vilniaus jėzuitų kolegiją akademijos ir universiteto teises, įsteigė pirmąją Lietuvoje kunigų seminariją, aktyviai vizitavo kunigus siekdamas sustiprinti Katalikų Bažnyčią. Kartu su popiežiumi kardinolas J. Radvila įteikė Vilniaus 1600 metais atidare

Šv. Petro bazilikos šventąsias duris. Vysk. J. Boruta, SJ, išryškino puikias kardinolo charakterio savybes akcentuodamas, kad tokių ganytojų reikia ir šiandienos Lietuvos Bažnyčiai. Ambasadorė prof. E. Teichmann pasakojo apie kardinolo tarnystę Krokuvoje vyskupijoje. Habil. dr. E. Ulcinaitė aptarė šios iškilios asmenybės literatūrinę veiklą.

PO MIRTIES APDOVANOTAS ŽUVANČIŲJŲ GELBĖJIMO KRYŽIUMI

Gegužės 2 d. Kaišiadorių vyskupas Juozapas Matulaitis įr Kaišiadorių klebonas kun. Vytautas Kazimieras Sudavicius dalyvavo iškilmėse prezidentūroje, kur minint Holokausto aukų atminimo dieną Žuvančiųjų gelbėjimo kryžiumi po mirties buvo apdovanotas Kaišiadorių vyskupijos kunigas Nikodemus Švogžylas-Milzinas (1899-1985). Budamas Onuškio parapijos klebonas, jis 1944 metais nuo mirties išgelbėjo 14 žmonių, tarp jų keletą žydų.

Žuvančiųjų gelbėjimo kryžiumi apdovanotas jau ne pirmas Kaišiadorių vyskupijos dvasininkas. Anksčiau juo po mirties buvo apdovanotas kun. dr. Juozas Stakauskas (1900-1972), kuris, budamas Vilniaus valstybinio archyvo direktoriumi (1939-1944), karo metais tarp knygų slėpė keltą mirti pasmerktų žydų inžinierių.

BŽ, 2000 m., Nr. 9

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
OFPC-773 985 - 9889
NORRIS (708) 435 - 7189
PAGER (708) 885 - 4819

RIMAS LSTANKUS

• Greitas ir sąžiningas patarimas
• Nuosavybių įkainavimas veltui
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

Kalame visų rūšių „sidings“, „soffits“, įdedame lietuviškus (gutters) ir dengiamo stogus. Skambinti Romui tel. 630-774-1025.

MAŽASIS EUCHARISTINIS KONGRESAS ALYTUJE

Gegužės 13 d. Alytaus Šv. Kazimiero parapijoje surengtas Alytaus dekanato mažasis Eucharistinis kongresas, kuriame dalyvavo apie 200 vaikų bei jaunuolių ir apie 100 suaugusiųjų. Darbas vyko trimis grupėmis. Vaikams vadovavo jaunimo grupės „Gimę su Jėzumi“ (Miroslavas) narės Aušra Banevičiūtė ir Joratė Mato-nytė, jaunimo grupei – Egidijus Vaitkus ir Agnė Ivaškevičiūtė iš evangelizacinės mokyklos „Naujoji Sandora“. Suaugusiems paskaitas skaitė kun. Lionginas Virbalas, SJ, ir ses. Ignė Marijošytė. Po bendruomeniškos agapės prasidėjo Susitaikinimo sakramento šventimas. Iškilmingoms šv. Mišioms, kurias auko Alytaus dekanas g. kan. J. Gražulis.

SEMINARAS VASAROS STOVYKLŲ VADOVAMS

Gegužės 12-14 d. Pažaislio vienuolyne Kauno arkivyskupijos Jaunimo centro referentai surengė seminarą vasaros stovyklų vadovams. Seminare per 30 dalyvių iš Kauno arkivyskupijos, Vilkaviškio, Panevėžio ir Šiaulių vyskupijų nagrinėjo temas „Komandinis darbas“ ir „Gyvenimo vertė“. Jaunimo centro referantai, taisydamai įvairius metodus, mokė, kaip geriau organizuoti stovyklų vadovų darbą grupėse. Dalyviai taip pat susipažino su Pažaislio vienuolyno istorija ir architektūra, su kun. A. Barelli SMB vienuolyno bažnyčioje šventė Eucharistiją.

NAUJA SESELIŲ VADOVYBĖ

Birželio 9 d. iš Kauno, kur vyksta Šv. M. Marijos Nekalto prasidėjimo Vargdėnių seserų visuotinė kapitulė, pranešta, kad naujai išrinkta Vienuolijos vadovybė 2000-2004 metams:

vyriausioji vadovė – ses. Ignė Marijošytė; pavaduotoja ir pirmoji patarėja – ses. Eugenija Lukošytė; antroji patarėja – ses. Dalia Kaminskaitė; trečioji patarėja – ses. Viktorija Plekaitytė. Šventosios Mišios su naujosios vadovybės pareigų pėrimu vyko Sekminių dieną birželio 11 d., 3 v. p.p. Lietuvos laiku.

• **Telšiai.** Gegužės 21 d. Gročlaukėje (Kretingos raj.) Telsių vyskupas Antanas Vaičiūnas pašventino naujai pastatytą mūrinę bažnyčią. Iškilmingose pašventinimo pamaldose dalyvavo daug dvasininkų, Telsių kunigų seminarijos klierikų ir tikinčiųjų. Bažnyčios statyba ropinasi vietos klebonas kun. jubil. A. Bunkus.

LAIŠKAI IR NUOMONĖS

ŠAŠLIKAI AR
ŠIŠKABABAI

Šeštadienį Kaune vyko neįprasto masto baikerių šou. Dabartinės lietuvių kalbos žodynas, išleistas 1993 m., savo puslapiuose neturi nei „baikerio“ nei „šou“ žodžių. „Daugiau nei tūkstantis motociklų odiniais rūbais, tatuiruotėmis ir grandinėmis pasidabinusių savo raitelius atgabenų į Pažaislio parko prieigas, kur aptvertose ir griežtai saugomoje teritorijoje iki ryto griauždėjo grandiozinė šventė“. „Baikeriai — kelio dievai!“ Šitokią naująją birželio 11 d. interpeto vielom visam plačiam pasauliui atskleidė „Kauno diena“.

Perskaicius žurnalistas J. Kuzmickaitis straipsnį, ne tik stebino Pažaislio pašonėje, šitos vargingos krašto ekonomikos laikotarpį, besidauzantis, odine apranga apsirengęs „baikerių“ būrys, bet ir įvyki aprašyti naudojama staciai supornografinta lietuvių kalba.

„Išblizgintų motociklų kolona startavo Kauno pilyje, baikerius į žygį išlydėjo pučiamųjų orkestras „Ažuolynas“. Pierpia kolona „baikerių“, varliškai prikabiusios, metalinėm sagom ir oda vilkinčios, moterys sustoja Kauno vaikų ir jaunimo globos kieme. Vaikai, išbėgę pašoka, padainuoja tralia-lia ir visiems parodo savo piešinius „Užaugęs aš bosiu baikeriu“. Vėliau 24 val., šventei pasiekus kulminaciją, buvo surengtas aukcionas. Kas iš tikrųjų buvo surengta, tai vaikų piešinių varžytinės, kur aukščiausią kainą pasiūlė „Kauno grūdų“ generalinis direktorius T. Baršys.

Čia dar ne įvykio Pažaislio parke pabaiga. Specialiai įrengta teritorija greta baro „Prie svarstyklų“ buvo šventės dislokacijos vieta. Čia vėl „dislokavosi“ ratai, odos ir moterys, grojo žinomos muzikantų grupės, odiniais rūbais ir „baikeriška“ skarele parada-vo viso renginio vedėjas Artūras Orlauskas-Zakaras. Apsikabinę grandinėm, ziedais, pakabukais, apkaustais ir pan., „tviskantys baikeriai entuziastingai kilnojo alaus bokalus ir butelius, valgė šašlikus, griebėsi vieni su seniai matytais bičiuliais, šoko, švilpė, lenkė vienas kitam ranką, nešiojo ant pečių savo moteris bei panašiai linksminosi“.

Šita nuostabi odos ir ratų šventė pradėjo Kauno meras Vytautas Štarauskas su žmona, nuo galvos iki kojų pasi-puošęs baltai. Seimo narys Audrius Butkevičius pirmininkavo gražiausios moteriškos krūtinės rinkimuose. Dalyva-vo dar ir daugiau Kauno valdžios žmonių, kurie „linksminosi, švilpė, trypė roko ritmu lygiai taip, kaip po odiniais švarkais prakaituojantys vyrai ir erotiškai vilkinčios jų moterys“.

„Baikerių šou deivė — nuogakrūtė mergina, meniškai iš-tapytu kūnu ir aukšta šukuoseną — įteikė aukso ženkleliu ir garbės diplomus visiems, prisidėjusiems prie šventės rengimo“.

Stai kaip turėjo atrodyti Vienos valso pokylis štarauskiškai. Gal tiek daug nevertėjo burnoti ir autobusais į Vilnių gabenti išilinksmintųjų giedorių grupės, šokti ubagų šoki, nežinant, kad visa ši „baikerių“ kultūra atkeliavo iš ten, kur galima linksintis su baline suklele ar „baikeriška“ skarele apsiribius, švilinti padangas. Tik tada reiktų valgyti ne „šašlikus“, bet „šiškababus“.

Linda Germanienė
Lise, IL

IR JUOKINGA,
IR GRAUDU

Nustebau, perskaitęs Vilniaus universiteto rektoriaus R. Povilionio paskaitos ištrauką, menkinusias išeivijos pagalbą Lietuvai. „Kur imonės, kur ligoninės?“ retoriškai klausia jis.

Nustebau, bet kartu ir emė juokas, pagalvojus, kad galbūt gerb. rektorius rašė šiuos žodžius, naudodamasis mano įsteigtos imonės Lietuvoje akiniiais. Viena šios imonės optikų — parduotuvių, yra Pilies gatvėje, prie pat jo vadovaujamo universiteto. Tai buvo pirmoji imonė Lietuvoje, pradėjusi gaminti vakarietiškus, ne-doztamus, plastmasinius baid-fokalus bei europietiškos gamybos rėmus. Tai buvo viena pirmųjų Lietuvos imonių, po nepriklausomybės atgavimo, kuri naudojosi Amerikos lietuvių kapitalu, žiniomis ir vietinių lietuvių darbu.

Imonė įdarbino 20 žmonių, pakėlė krašto optikos lygį ir toktstanciams pagerino regėjimą.

Linas Sidrys, MD
Chicago, IL

PADĖKA UŽ NUOMONĘ

Padėka priklauso Audronei Viktorijai Škiudaitėi už rašinį „Draugo“ dienraštyje — „Mano tėvas nešaudė žydų“. Tą patį „rekte rėkia“ milijonai lietuvių. Šis straipsnis duoda atsakymą tiems, kurie kaltina visus lietuvius. Kaltintojai turi surasti tuos, kurie atliko šį pasibaisėtiną darbą, surinkti įrodančius dokumentus, pristatyti prokuratorui, nubaudimui, bet nesivaidyti bendrais kaltinimais, nes yra asmenų bei organizacijų, kuriems rūpi Lietuvos vardo apšmeižimas. Tas tinka Tomui Venclovui ir panašaus plauko kaltintojams.

Vyriausybė duoda medalius budeliams. Lietuvos laikraščiuose, televizijos ir radijo pranešimuose sklinda kaltinimai partizanams, LB Kronikos leidėjams ir kitiems asmenims, kurie kovojo dėl Lietuvos laisvės ir paaukojo savo gyvybę.

Suprantamas Tomo Venclovo dergimas visos Lietuvos, nes jis visą savo jauną gyvenimą, gyvendamas savo tėvo pašonėje, nieko gero negirdėjo, tik melą apie Lietuvos laisvės kovotojus. Gal jam lietuvių tautos vardas nepriimtinas, nes jis užaugo broliško tautų garbinime ir tapo tarptautiniu žmogumi?

Dar kartą ačiū A. V. Škiudaitėi už pasakymą teisybės, apginant visą lietuvių tautą, ko nedrįsta padaryti Lietuvos vyriausybės vadovai.

Antanas Paužolis
Chicago, IL

AŠ DALYVAU

Dėkoju „Draugui“ už pakvietimus atsiliepti tiems, kurie dalyvavo pirmajame Lietuvos Eucharistiniame kongrese Kaune 1934 m. birželio 28 d. — liepos 1 d. Man teko tame Kongrese dalyvauti.

Svarbiausios Kongreso iškilmės vyko didžiulėje Žaliojo kalno aikštėje, Kaune. Tuomet ši aikštė nebuvo išgrįsta, smiltinga. Ją naudojo kariuomenės pratyboms ir paradams. Dabar ji apgyvendinta.

Gerai prisimenu vienos dienos naktines pamaldas — Švč. Sakramento adoraciją. Pamokslą sakė garsus pamokslininkas kun. Pijus Andziulis, MIC. Po to buvo tyli eucharistinė eiseną į katedrą. Viena Kongreso diena buvo skirta tik vaikams.

Kun. Jonas Sakavičius, MIC
Chicago, IL

Po jaunųjų atlikėjų koncerto, įvykusio 2000 m. birželio 4 d. Čiurlionio galerijoje. Iš kairės pirmoje eilėje: Kristina Torres, Aleksytė Stalioytė, Vaiva Lagunavičiūtė, Lukas Sinkevičius, Dainius Kuncas, Austė Kuncaitė; antroje eilėje: mokytojos Dalia Gedvilienė ir Laura Vaičekauskaitė. Loretos Lagunavičienės nuotr.

„ISPYRIAU IR AŠ
NABAGĄ...“

Šių metų gegužės 5 d. „Draugo“ skyriuje „Laiškai ir nuomonės“ Jonas Daugėla klausia: „Ar verta krapštinėti užgijusias žaizdas?“ Iš tikrųjų, kalba eina apie dvi žaizdas: 1926 metų perversmą, kurią „krapštinėja“ A. Gustaitis, ir 1940 metų Lietuvos okupaciją, kurią „krapštinėja“ Jonas Daugėla. Trumpai palietęs 1926 metų perversmą, jis džiaugiasi, kad ta „žaizda yra užgijusi“ ir vėl — dar vis diplomatiškai — klausia: „Kuriam galui kai kurie žurnalistai vis nori šią žaizdą pakrapštyti?“ Pora eilučių žemiau Jonas Daugėla nusimauja baltas pirštines ir jau be jokių ceremonijų griebia A. Gustaitį už „žaizdų krapšty-mą“ ir „lanki vaizduotę“. Antroje rašinio dalyje jis rašo, kad „buvo pasklidęs gandas (taigi, tik gandas), kad 1926 m. Šančiuose gatvės valkata uniformotam generolui (beroda, Mulotai) numušė nuo galvos kepurę“. Likusi laiško dalis pliekia... generolus. Pirmiausia kliūva „anekdotu - gando“ generolui, kad jis „nesutvarkęs“ gatvės valkatos ginklu, o tik „verkšlenęs“. Čia jau prasi-

deda Jono Daugėlos lakios fantazijos „šturmas“: patogia „užmiršęs“, jog pats ką tik rašė, kad šios „žinios“ šaltinis buvo gandas, jis dabar jau skelbia, kaip „tikrą pinigą“, kad generolas ne tik nešaudė, bet netgi verkšlenęs. Čia J. Daugėla mėgina mokyti generolą, kada ir kaip vartoti ginklą ir su aiškiu pasiūlymu puola visus Lietuvos generolus, pradėdamas tokiu sakiniu: „Kokie jau tada buvo mūsų generolai, kad kiekvienas chuliganėlis galėjo jiems kepurės daužyti?“ Pagal šitokią Jono Daugėlos logiką iš Lietuvos generolų nieko gero ir laukti nederejo: jis pliekia generolus, kad „jie... nesugebėjo... suorganizuoti bent simbolinį pasipriešinimą“ raudonajai bangai. Šioje vietoje niekaip nesinori tikėti, kad žurnalistas Jonas Daugėla nežinotų, kad kariuomenė, kad ir patys jos vadai generolai, nusprendžia, ar pradėti karo veiksmus: ji yra vyriausios valdžios sprendimų vykdytoja. Tai žinojo ne tik kiekvienas Lietuvos kariuomenės karys, nuo eilinio lig generolo, bet ir kiekvienas Lietuvos samonin-gas pilietis. O koki sprendimą padarė vyriausioji valdžia sa-

vo paskutiniame posėdyje? Tai žinome visi. Tikimės, kad žino ir Jonas Daugėla. Tas sprendimas buvo: nesipriešinti. Posėdžiui pasibaigus, po poros valandų Kauno gatvėmis jau žlegėjo raudonieji tankai. Tad, kas, generolas ar ne generolas, tokiai stulbinančiai padėčiai esant, galėjo susiorganizuoti tą vadinamąjį simbolinį pasipriešinimą? Peršasi trys išvados: 1. Jonas Daugėla iš gando (kaip jis pats rašo „sukuria“ faktą) apie generolo kepurę ir verkšlenimą su toli siekiančiomis išvadomis apie Lietuvos generolus; 2. „Žaizdų krapštytojams“ jis vartoja du skirtingus mas-telius: kai A. Gustaitis „krapš-tinėja žaizdą“ (1926 m. perversmas), tai blogai, o kai Jona-s Daugėla „krapštinėja žaizdą“ (1940 m. okupacija), tai gerai; 3. yra žmonių, kurie bet kokia proga iš paskutiniųjų stengiasi pažeminti ir sunie-kinti Lietuvos kariuomenę, ypač jos vadus. Šį kartą tas teko generolams. Tokiems puolėjams labai tinka žinomos pasakėčios paskutiniai pos-mai: „Išpyriau ir aš nabagą, tegul ir mano pažista nagą“.

Jonas Gradinskas
Chicago, IL

AR TAI NEPATIKO

Nustebau, skaitydamas „Nepatiko“, Karolio (Charles) Ruplėno pasisakymą apie Lietuvą. Lietuviškas posakis, kad „blogas paukštis, kuris savo lizdą teršia“. Atrodo, nebuvo Vilniuje ir nematęs oro uosto, susidarė bloga įvaizdį. Man teko jau net keturis kartus per jį skristi ir, mano akimis, gan puikus oro uostas. Dabar

visi peikia Lietuvos gyvenimą, atrodo, kad ir „pekloj“ būtų geriau gyventi. Aš buvau keturis kartus ir, kaip žurnalistas, visur kišau savo nosį, bet to nieko neteko matyti. Kodėl nemato gerų kultūrinių darbų ir kt.? Lietuvoje gyvenimas eina, kaip ir visur kitur, ir taip teršti gali tik, kuris viską „ružavai“ mato per savo akis.

Stasys Prakapas
Toronto, Canada

Pranešame giminėms, draugams ir pažįstamiems, kad 2000 m. birželio 16 d., 5:30 v.v., sulaukęs 94 metų į Amžinybę iškeliavo

A. † A.

FELIKSAS VALAITIS

Gimė Lietuvoje, Šakiuose. Gyveno Čikagoje, Marquette Parko, o vėliau Lemonto apylinkėje. Amerikoje išgyveno 51 metus.

Nuliūdę liko: žmona Agota, dukra Irena Polikaitienė, zentas Juozas ir anūkai — Darius su šeima, Audrius, Rima ir Marius; sūnus Jonas Remigijus, marti Irena ir anūkai — Tomas su šeima, Julija su šeima ir Andrius; dukra Regina Žvinakienė, zentas Alan ir anūkai — Kristina, Angelė su vyru ir Viktorija, 8 proanūkai, brolio žmona Gražina Valaitienė su šeima, Lietuvoje žmonos sesuo Eugenija Kuraitienė su šeima bei kiti giminės Amerikoje bei Lietuvoje.

A. a. Feliksas priklausė Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos Švento Vardo draugijai, BALFui, Putnamo Nekalto Prasidėjimo seselių rėmėjams ir kitoms organizacijoms.

Velionis pašarvotas pirmadienį, birželio 19 d., nuo 3 iki 8 v.v. Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave, ir antradienį, birželio 20 d. nuo 9 iki 10 v.r. Petkus Marquette laidojimo namuose Čikagoje, 2533 W. 71 St., iš kur bus atlydėtas į Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčią, kurioje 10:30 v.r. bus aukojamos šv. Mišios už jo sielą. Po Mišių a. a. Feliksas bus palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę artimieji.

Laidotuvių direkt. Donald M. Petkus.
Tel. 800-994-7600.

A. † A.

Inž. VLADUI UŽUBALIUI

mirus, gilią nuoširdžią užuojautą reiškiamo žmonai v.s. NUOLEI, dukrai DOVILEI bei žentui ARVYDUI ZDUOBUI.

Lietuvių Skautų sąjunga kartu su Jumis skausmu ir liūdesiu dalinasi.

v.s. Birutė Banaitienė

LSS Tarybos pirmininkė

Mūsų nariui

A. † A.

Inž. IGNUI JUŽENUI

peržengus Amžinybės slenkstį, gilią užuojautą žmonai LILEI, sūniui VIDUI ir dukrai LISAI su šeima reiškia ir kartu liūdi

Amerikos Lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos Čikagos skyrius

A. † A.

FELIKSUI VALAIČIUI

mirus, mūsų šokėjus — sūnų JONĄ ir IRENĄ VALAIČIUS, taip pat dukras IRENĄ, REGINĄ su šeimomis bei visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame.

Lietuvių tautinių šokių grupė „Lėtinės“

A. † A.

STASIUI ŠVABUI

Lietuvoje mirus, nuoširdžiai užjauči jo seserį poetę JULIJĄ ŠVABAITE GYLIENĘ.

Lietuvių rašytojų draugija

STAR ALLIANCE

It makes a world of difference when you fly SAS to Lithuania.

No one makes round-trip travel to Lithuania easier and more convenient than SAS. From Chicago, we offer daily service to Vilnius with just one hassle-free connection through Stockholm. Our 4:30 p.m. departure gives you a relaxed morning arrival for business or pleasure. When you're ready to return, you'll enjoy same-day travel back to Chicago through our Copenhagen hub. And whether you fly Business Class or Economy Class, you can be sure our service will be world-class, and will allow you to arrive rested and refreshed — all for a reasonable fare. Find out what a world of difference SAS can make for your next trip. Just call your Travel Agent or SAS at 1-800-221-2350. For more information and special offers, visit our website at www.flysas.com.

Flight #	From	To	Departure Time	Arrival Time
SK 946	Chicago	Stockholm	4:30 pm	7:40 am +1
SK 744	Stockholm	Vilnius	9:20 am +1	10:50 am +1
SK 743	Vilnius	Copenhagen	12:45 pm	2:15 pm
SK 943	Copenhagen	Chicago	3:40 pm	5:40 pm

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Primename, kad šiandien, antradienį, birželio 20 d., 7 val. v. tėvų marijonų vie- nuolyne Čikagoje vyks krikščionių demokratų rėmėjų susirinkimas. Išgirsite naujas žinias iš Lietuvos. Maloniai kviečiame visus dalyvauti.

Vyresniųjų lietuvių centre, „Seklyčioje“, birželio 21 d., trečiadienį, 2 val. p.p. paminėsime Tėvo dieną. Kad ši trečiadienio popietė virstų didžia ir įspūdinga šeimos švente, su linksma šypsena, su skambia daina atvyks ir maziųjų dainininkai. Tai – Čikagos Jaunimo centro vaikų vokalinis ansamblis „Lakštute“, kuriam sėkmingai vadovauja muz. Dalia Gedvilienė. Visi maloniai kviečiami ir laukiami, dalyvaukite patys ir pasikvieskite draugus, kad su linksmais dainininkais galetumėte įsijungti į bendrą dainą. Bus ir bendri pietūs. Iki pasimatymo „Seklyčioje“!

• **LB Lemonto apylinkės socialinių reikalų skyrius praneša**, kad visos vietos kelionėi ir XI Lietuvių tautinių šokių šventę Toronte jau užimtos. Dekojame visiems vykstantiems ir primename, kad išvyksta liepos 1 d., šeštadienį, 6 val. ryto nuo PL centro Lemonto.

„Trimito“, šaulių sąjungos žurnalo 80 metų sukaktis bus minima sekmadienį, liepos 23 d. (o ne 30 d., kaip buvo pranešta birželio 17 d.). „Draugo laidoje“ Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės namuose ruošiamoje gegužinėje. Prasmą datą pasižymėti savo kalendoriuose ir šiame renginyje dalyvauti. Visuomenė kviečiama ir laukiama.

Tauragės klubo pusmetinis narių susirinkimas šaukiamas birželio 22 d., ketvirtadienį, 2 val. p.p. Šaulių rinktinės saleje. Visi nariai laukiami.

„Draugo“ gegužinė šiais metais vyks liepos 30 d., sekmadienį. Iš ryto bus aukamos šv. Mišios, o 12 val. prasidės linksmybės. Jau dabar pasižymėkite šią datą ir nepamirškite atvykti su savo šeimomis, draugais ir pažįstamais! Kaip visada, bus loterija, prie kurios laimėjimų kviečiame prisidėti jau dabar. Laimėjimų laukime „Draugo“ administracijos darbo valandomis. Per „Draugo“ gegužinę taip pat gros muika, šoks Ligijos Tautkuvienės vadovaujamas šokių ansamblis. Vaikai gailes dalyvauti piešinių konkurse, pajodinti arkliukais, suaugusieji – pasitiktinti sveikata. Visus vašins šeiminkes savo paruoštais gardžiais lietuviškais valgiais. Atvykite!

Dr. Audrius Aglinskis praneša, kad birželio 15 d. Kaneohe mieste, Havajuose mirė jo a.a. motina dr. Juzė Druskytė-Aglinskienė. Velionė ilgus metus gyvendama Čikagoje kartu su savo vyru dr. Kęstutiu Aglinsku dirbo nuosavame medicinos kabinete. Dr. Kęstutis mirė š.m. sausio mėn. 9 d. Abu gydytojai Aglinskiai buvo plačiai žinomi lietuvių visuomenėje, o ypač jūr skautijos veikloje. Daugiau žinių bus formalame mirties pranešime.

Sekmadienio popietė – tai puikus laikas pailsėti ir pabendrauti su draugais ir pažįstamais lietuviškoje aplinkoje. Kviečiame visus mažus, jaunos ir vyresnius į būrelį „Vaiko vartai į mokslą“ rengiamą gegužinę, kuri vyks ši sekmadienį, birželio 25 d., 12 val. Pasaulio lietuvių centro sodelyje. Programoje – lietuviški pietūs, nuotaikinga Artūro Blažuko muzika, turtinga laimės „lentyna“ ir smagi nuotaka. Savo dalyvavimu paremsite „Vaiko vartų į mokslą“ būrelio darbus su gatvės vaikais Lietuvoje.

LIETUVIŲ MENAS – ČIKAGOS CENTRE!

Per Baltijos šalių meno parodą ir vidurvasario pobūvį, įvyksiantį ši penktadienį, birželio 23 d., 6 val. v. vyks įdomi programa, kurioje dalyvaus Lietuvių operos kamerinis choras ir Dailios Lietuvninkienės vadovaujama tautinių šokių grupė „Gija“, kurie savo šokių ir dainų atkūrė lietuvių vidurvasario tradicijas. Taip pat vyks tylosis aukcionas („silent auction“), kuriame bus parduodami parodos meno darbai bei teikiama įvairios premijos. Tai bus nepakartojama proga įsigyti pačių populiariausių Lietuvos, Latvijos ir Estijos šiuolaikinių tapytojų ir skulptorių darbus, įskaitant lietuvių dailininkus: Aleksą Andriuskevičių, Vitalijų Cepkuską, Bronių Gražį, Algirdą Griškevičių, Dalią Kaščiūnaitę, Rūtą Katilaitę, Dainių Liškevičių, Vilmantą Marcinkevičių, Petrą Mazurą, Vygantą Paukštę, Andrių Puipą, Arvydą Šaltenį, Nomedą Saukietį, Algį Skackauską ir Saulių Vaitiekuną. Visi maloniai kviečiami dalyvauti, pasivaikinti geromis ir gardžiais patiekalais bei gėrimais. Įėjimas nemokamas. Nedelskite skambinti ir užsisakyti bilietus: Sigita Balzekienė tel. 630-986-8613 arba vakarais Reginai Gailiešiučiai tel. 312-335-1528.

Spinduliečiai šokių kursuose Dainavoje. Iš kairės: Audra Lintakienė, Vytas Pabedinskis, Kastytis Šoliūnas, Raimundas Cicėnas ir Rasa Poškačienė. Jau ir tada laukėme XI Lietuvių tautinių šokių šventės!

KELIAS Į REZULTATĄ

Sėdžiu savo kiemelyje, gurkšnoju kavą, džiaugiuosi ryto saule ir tylos minute. Stebiu, kaip žvirbliai laiptinėje bando suvyti lizdą. „Ach, pagalvojau, – vel reikės sušluoti šiaudus, žoles ir popierukus nuo laiptų. Lyg neturiu kitų svarbesnių darbų! Kitą savaitę išskrendam į Disnejų, po to į Toronto šokių šventę, dar po to į skautų stovyklą... Bet, palauk! Tie žvirbliai taip pat turi svarbių darbų – kuriasi sau namus.

Kokia aš gamtos draugė, kad galvoju nubraukti lizdelio pradžia? Ką sužalos tie paukšteliai? Juk tos lizdo pabios – tikrai kelias į rezultatą. Reikia džiaugtis ir zavėti tuo keliu!”

Vienuoliktąjį tautinių šokių šventę (arba rezultatą) jau artėja, ir Lemonto „Spindulys“, vadovaujamas Rasos Posodienės, kruopščiai ruošiasi dalyvauti šiame spektaklyje (tai – kelias). Repeticijos vyksta sekmadieniais ir pirmadieniais, dalyvaujant daug šokėjų. Į XI LTSS važiuoja didelis būrys šokėjų: 32 vaikai, 20 jaunių, 26 studentai ir 16

jaunų veteranų!

Patys jauniausi vaikai jau pasirodę šokti „Skaiciuotes“ ir „Pasėjau kanapę“. Mano asmeniškas rezultatas – dukrelės pirmoji šokių šventė!

Vyresniųjų vaikų rateliui tenka didelė našta. Jie pasirodę šokti šokius „Du gaidečiai“, „Skaiciuotes“ ir „Pasėjau kanapę“. „Išėjo tėvelis į mišką“, „Šoks šeimyna šokinį“ ir „Motinėle obelele“ vaikai išmoko papildomosios repeticijos bendrai su kito amžiaus šokėjais. Šis nuostabus vaikų ratelis repetuoja pirmadieniais nuo 6:30 iki maždaug 8:30 - 9 val. V. Didelis acū jiems ir jų tėvelias, už reikiamą dalyvavimą repeticijose. Būtina parašyti, kad „Spindulius“ teko didelė garbė ir džiaugsmas susijungti su Nijolės Jasėnaitės-Pupienės vadovaujamu „Lėtinu“. Mat kai kurie šokiai reikalauja daugiau vieno ratelio ir vienos kartos. „Lėtinu“ šokėjai sutiko pabūti mūsų „tėveliais“ ir „seneliais“.

Iš pradžių vyko neaiškūs susipažinimas rato sukuryje. Statant šokius, po visą salę

girdėjosi: „Jūs ne mano mama! Ar tu mano vaikas? Kur mano tėveliai? Audra, susipažink su savo tėveliais... Ateik, anukėle, koks tavo vardas?“

Juoko nebuvo stokos! O dabar jau susišokę, susidraugavę, patįstame savo tėvelius, vaikus ir anūkus. Kokia didelė ir graži lietuviška šeima!

Tai matote tikrai nepažįstamą repeticiją ir šokių šventės kelią – naujas pažintis, naujas draugystės ir šeimyniškos dvasios. Šis kelias lygiai tiek svarbus, o galbūt net ir svarbesnis už rezultatą. Tai – mūsų lietuviškos tautos, auklėjimas ir ryšys per kartas. Kiekvienas šokėjas turi ryšį su kita karta, ir per metų metus jie pasisveikins koridoriuose su šypuliu ir mintim „mes šokom kartu“.

Jaunių šokėjų vežame 10 porų. Su pasididžiavimu galim pasakyti, kad jie taip pat pasirodę dalyvauti šventėje. Jaunia šoks tris šokius: „Žalnierukas“, „Vyzelė“ ir „Pasėjau kanapę“. Šis ratelis sudarytas iš vaikų, kurie nieko bendro vieni su kitu neturi. Visi gyvena išsisklaidę, dauguma nepriklauso kitoms lietuviškomis organizacijoms – o šoka kaip nuo lopio susidraugavę. Kelias į rezultatą būna stebuklingas!

O kaip aprašyti mūsų studentus? Jais tikrai su Rasa giriamės. Giriamės jų parengimu, nuodirdumu, talentu ir draugiškumu. Žinome, kad visada galime jais pasitikėti.

Nemazas ir netrumpas kelias laukė studentų metų pradžioje. Šokiai – gana sudėtingi. O su vadinamom „atributikom“ – aukurėliais ir stebulem irgi nelengva. Studentai šventėje šoks nemažai: „Mano protėvių žemė“, „Dek, ugnie“, „Žolynėlis“, „Rusnietis“, „Vakaruškos“, „Gegužinė polka“, „Kupolinis“ ir „Juodberėlis“. Be šių šokių, dar yra ir „Rezginėlis“, „Sadutės“, „Kupolinis“ ir „Pradės aušrelė aušti“ priešokiai! Ir dar,

be to, studentės šoka „Motinėle obelele“.

Jaunieji veteranai – tai irgi šauni grupė šokėjų. Nėgana to, kad veža savo vaikus ir repeticijas, bet ir patys aukoją savo laiką, kad susirinktų repeticijoms. Tai – būrys senų universiteto ir šokio pasaulio draugų, kurie jaučia vertę šokdami lietuvišką tautinį šokį. Kap smagu pasimatyti ir pakikenti sykį per savaitę, kai gyvenimo keliai mus tempia į visas pasaulio šalis! Kelias į rezultatą atnaujina draugystę!

Nesakau, kad kelias į šokių šventę buvo lengvas ir be „lizdo pabirų“. Numestų šiaudų ir žolelių buvo nemažai. Buvo nesiškimų, nesklundimų ir buvo ką nušluoti nuo slenkstio. Sakyti, kad viskas gera ir be klumų, būtų aiškiai permatoma netiesa. Mūsų lizdas jau 98 proc. suvytas, o rezultatą pamatysime Toronte! Lauksime Jūsų visų!

Audra Lintakienė

Mano asmeniškas rezultatas! Mano dukra jau paūgėjusi, ir šoks abi XI Lietuvių tautinių šokių šventėje! Rima Lintakaitė ir Audra Lintakienė. Nuotr. Vandos Alekšienės

NE PRABANGOS IEŠKOMA

„Saulutės“, Lietuvos Vaikų globos būrelis, siuntomis besirūpinančiai Ramintai Marchtieni už pasiaukojimą dėkoja šeimos iš Antanasės kaimo: „Kai gavome Jūsų palai- kymą iš sveturių – nesulaikoma riedėjo ašaros... Neturint jokio pragyvenimo šaltinio – darbo, tai didžiulė parama mūsų šeimoms. Jūsų dėka esame nuo galvos iki kojų ap- rengti ir apauti. Tik Jūsų geranoriškų pastangų dėka dar galime savo vaikus išleisti į mokyklą...“

Per Dijaną Kancienę gavusi „Saulutės“ – St. Charles, IL, miestelio St. Patrick's parap- jietų suaukotų rūbų siuntą, trijų mažamečių vaikų motina rašo: „Antanasės gyvenvietė yra keletas kilometrų nuo Obelių. Aplink ją siejasi 33 kaimai. Čia darbštūs ir geri, tikintys žmonės, daug daugia- vaikų šeimų, socialiniai rem- tinų, nes vyrauja mažas pragyvenimo lygis ir bedarystė. Dekojame už paramą mums ir mūsų vaikams...“

Iš Obelių, Rokiškio rajono pati Dijana Kancienė rašo, jog kiekviename kaime jau turinti savo patikėtinius, per kuriuos „plinta atsiųstos gėrybės“. Ji sako: „Įsijungia vis daugiau žmonių, kurie rūpinasi beglobiais vaikais, vargstančiomis daugiavaikėmis šeimomis... Dailis Jūsų atsiųstų žaislų nu- keliavo į dar vieną mūsų įkur- tą beglobių vaikų centruoklę. Šitaip bandysime daryti kiek- viename probleminiame kai- me, kur daugiau be priežiū- ros vaikų. Laikas rimtai susi- rūpinti mūsų kaimu, kol jis vi- siškai nenumire. Acū, kad re- miate mus“.

Jei būtų galimybė, D. Kan- cienė prašo atsiųsti patalynės, nes „daugybė šeimų neturi, ko pasikloti, užvalkalų pagal- vėms ir antklodoms. Nusipir- ki vargstančiai šeimai komplek- tą patalynės neįkandama pra- banga... Dar kartą dekoju už nuostabius rūbelius, žaislus, knygeles. Gražinote mums vil- tį, norą išbirti iš situacijos, kurioje atsidūrėme. Jūsų dėka mūsų parapija tampa vis vie- ningesnė, veiklesnė...“

Julė Balutienė, Kybartų spe- cialiosios internatinės mokyk- los direktorė, dėkoja Birutei Kožicinienei bei Floridos „Saulu- tės“ skyriui už drabužėlius, avalynę, rašymo mašinėlę ir vežimėlį.

Dekoja ir Marijampolės ap- skrities, Gotlybiškių kaimo, Siesartėnų mokyklos mokinių tėveliai: „Daugelio mūsų vai- kų tėveliai yra bedarbiai, todėl kai kuriems sunku ne tik tinkamai apmokyti ir išleisti savo vaiką į mokyklą, bet ir nupirkti jam reikiamas mo- kyklines priemones, pratybų sąsiuvinius. Ateinantiems mokslo metams reikės pirkti patiemis ir dalį vadovėlių. O jeigu šeimoje auga ne vienas, o visos būrys vaikų!...“

Už gegužės mėnesį gautą siuntą dėkoja ir kun. Jaunius Kelpšas iš Alytaus rajono, Šv. Jėzaus Širdies Ūdrijos parap- jios: „Parapijos žmonės galio- apsirengti ir pajusti nuostabų Dievulio gerumo prisilietimą per pasidailijimą. Taip pat no- riu padėkoti už piniginę auką, kuri padėjo surengti margučių ridinėjimo šventę šiose ir pra- eitose Velykose. Kaimo vaikai be mokyklos neturi jokio kul- turinio ir dvasinio gyvenimo,

todėl bažnyčioje visada ren- giame didesnių švenčių šven- timą išskirtinai vaikams...“

„Saulutė“ gauna padėkos iš Lietuvos, o savo ruožtu „Saulu- tės“ dėkoja visiems priside- dantiems savo darbu ir auko- mis, kad būtų galima nors tru- putį padėti vargingai gyve- nantiems Lietuvoje. Ypatinga padėka parėmusiems „Saulu- tės“ pavasario lėšų rinkimo va- jaus, labdaros koncertų „Šyp- senėlė“ proga.

„Saulutė“ nuodirdžiai dėkoja Vytui Lauraičiui (American Travel Service, Evergreen Park, IL) ir Scandinavian Air- lines už žymiai papigintus transatlantinius bilietus pro- gramos dalyviams iš Lietuvos, o „United Airlines“ darbuoto- jai Ramintai (Raslavičiūtei) Saiš už paaukotus savo kupo- nus jų kelionei į Detroitą. Už svečių apgyvendinimą bei rū- pinimąsi dėkojame Danutei ir Rimui Dirvoniams, Birutei Kožicinienei, Reginai Snarskie- nei, Violetai Avizienei, Birutei ir Algimantui Bublams, Indrei ir Donatui Tjūnėliams.

Dekojame muz. Daliai Ged- vilienėi, jos vadovaujamam Jaunimo centre repetuojan- ciam ansamblui „Lakštute“ už dalyvavimą Čikagos pro- gramoje su dainininkėmis Ne- ringa Nekrašūte ir Laima Lapkauskaite bei tėveliams už kantrybę vežiojant vaikučius ir repeticijas ir suvartant kostiu- mus pasirodymui. Nuodirdi padėka dail. Rasai Sutkutei, vel sukurusiai nuostabias, linksmas scenos dekoracijas. Acū Aleksandrui Pleniui už filmavimą, Zigmui Degučui už fotografavimą, Dijanai Giedgaudaitėi už aprašymą „Drauge“, Algimantui Barniš-

kiui už talką garso operatoriui Virgilijui Šliažui.

Acū „Draugui“, „Magučiai II“, Amerikos lietuvių televizi- jai ir „Studijai R“ už skelbi- mus, Jonui Kupriui („Drau- gas“) už programų spausdi- nimą, Racine ir Baltic kepyk- loms už pyragėlius vaisėms kavinei, bei nuolatiniam „Saulutės“ rėmėjui Vytui Mi- ceikai (Select Wines and Li- quors, Woodridge, IL) už nuo- laidą perkant vyną bei Algui Sauliui, Algirdui Marchtui ir Donatui Tjūnėliui juo vai- šinant svečius. Acū Skirman- tei Miglinienei už malonią tal- ką Jaunimo centre. Labai acū „Hansabankui“ (Gedimino 26, Vilnius) už 360 dol. auką, stengiantis padengti dalį kon- certų rengimo išlaidų ir „Sek- lyciai“ (B. Jasaitienėi ir E. Po- dienėi) už bilietų platinimą.

Labdaros koncertų serijos dėka, padengus išlaidas, liko apie 17,000 dol. Lietuvos vai- kams. Ne visos ta proga atė- jusios aukos buvo skelbtos programos leidinyje, nes „Saulutė“ jos pasiekė jau pro- ramą išspausdinus. Greitu lai- ku bus įgyvendintas vienas vajeaus tikslų – Lietuvos vai- kais besirūpinančios komisijos prie prezidentūros prašymas nupirkti autobuselių vežti kai- mo vaikus į mokyklą, ypač vaikus su negalia.

„Saulutė“ dėkoja visiems, atėjusiems į koncertus ir savo aukas prisiminusiems Lietuvos vaikus. Indrė Tjūnėlienė

Skelbimai

TRANSPAK
Speciali nuolaida PINIGŲ
pervartimui
(Išlaikyti Draugo pastatę)
Tel. 1 773 838 1050

MINĖJIMAS BEVERLY SHORES

Birželio 18 d. Beverly Shores, IN, į lietuviškąją Nidą panašiam miestelyje ant Mitigano ežero kranto, kur gyvena gausus lietuvių būrys, vyko žiauriojo birželio trėmimo aukų paminėjimas. Šv. Onos parapijos ameri- kiečių šiuolaikinio stiliaus bažnyčioje, pastatytoje puikios gamtos prieglobstyje, vyko šv. Mišios, kurias aukėjo kun. Rimas Gudelis, specia- liai ta proga pakviestas iš Šv. Mergelės Marijos Gimimo parapijos Marquette Park. Šv. Mišių metu giedojo Jonas Vaznelis, vargonavo Vytautas Gutasas. Po to jautriai apie šiuos 1941 m. įvykius kalbėjo Vytautas Šimkus, priminęs, kad tais metais buvo planuota ištrėmti iš Lie- tuvos 80,000 žmonių, tik nespėta visko įvykdyti.

Pasibaigus iškilmingajai da- liai, Lietuvių klubas pakvietė parapijiečius ir svečius pabendrauti prie kavos puode- lio. Buvo proga padiskutuoti dėl kun. R. Gudelio pamoksle iškeltos minties, kad lietuviai turi susitaikyti ir pamiršti se- nas skriaudas, nes tik kartu dirbant galima greičiau pri- kelti Lietuvą iš ekonominio ir dvasinio nuosmukio, o tuo pačiu išpildyti artimo meilės įstatymą.

Lietuvių klubo valdybos pir- mininke Izolda Šimkienė pa- rapijiečius ir svečius pakvietė į š. m. rugpjūčio mėn. 6 d. Beverly Shores „Lituanica“ parke, kur lietuvių lėšomis ir iniciatyva pastatytas pamink- las Dariaus ir Girėno skrydžiui atminti, vykščian- čią tradicinę gegužinę.

A. V. Š.

Kompozitoriaus Vlado Jakubeno draugijos Čikagoje sekretore Erika Brooks per šio žymaus kompozitoriaus monografijos pristatymą šneku- ciauosi su „Draugo“ bendradarbiu Petru Petručiu. Nuotr. E. Šulaičiū